

Για μια ακόμα φορά ο δρόμος βρίσκεται στο δρόμο...

Απ' ό,τι φαίνεται η Νέα Δημοκρατία επανέρχεται μετά βαΐων και κλάδων – και ροπάλων βεβαίως – στην πολιτική εξουσία. Μάλιστα, η Δεξιά Παράταξη, για πρώτη φορά από τη Μεταπολίτευση, αποτελεί την κοινωνική πλειοψηφία. Αναμφίβολα πρόκειται για εξέλιξη που συνιστά ακόμα δυσμενέστερο συσχετισμό, ιδιαίτερα στο φόντο της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ακροδεξιάς/νεοφιλελεύθερης/σκοταδιστικής μετατόπισης, για τους «από κάτω» και τα κινήματα. Όχι ότι η διακυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ συνιστούσε ευνοϊκό συσχετισμό, τόσο για την προοπτική της κοινωνικής αλλαγής όσο και για την καθημερινότητα των λαϊκών στρωμάτων. Ωστόσο, ενός κακού μύρια έπονται... Όσο κι αν δεν έχουμε αυταπάτες για «τη συνέχεια του κράτους», την οποία ο Αλέξης Τσίπρας τόσο τίμησε, η ακροδεξιά, ρεβανσιστική, αυταρχική και ακραία αντικοινωνική παλινόρθωση της Δεξιάς κάθε άλλο παρά μας αφήνει αδιάφορους.

Τέσσερα χρόνια μετά το 62% «Όχι», προφανώς η ελληνική κοινωνία δεν τρελάθηκε. Μπορεί να μην ήταν τόσο επαναστατημένη όσο θέλουν να πιστεύουν μερικοί, όμως επί μία πενταετία (2010-2015) μεγάλο τμήμα της, ιδιαίτερα η νεολαία και οι φτωχοί, πολέμησε, ρίσκαρε, ήλπισε... Και μετά απογοητεύτηκε, μπερδεύτηκε, αποσύρθηκε... Και γι' αυτό την κύρια ευθύνη την έχει ο ΣΥΡΙΖΑ (όχι ο Μητσοτάκης ή ο Σόιμπλε), που υπέγραψε μνημόνια, που ως απόλυτος ιησουΐτης βάφτισε το κρέας ψάρι, που ανερωθρίαστα – και ανώδυνα για το ηγετικό επιτελείο του – έγινε από Αριστερά Κεντροαριστερά, που απεδείχθη ο πιστότερος σύμμαχος των

ΗΓΑ και του Ισραήλ (με τον ...εξόχως αριστερό και διεθνιστικό στόχο να απομονωθεί η Τουρκία), που η πλειονότητα των στελεχών του – όχι μόνο των κυβερνητικών – επεδείξε αλαζονεία, διγλωσσία και εξουσιομανία ουδόλως συμβατή με το χιλιοταλαιπωρημένο «ηθικό πλεονέκτημα της Αριστεράς».

Φευ, όμως, όλα εδώ πληρώνονται. Και όχι κυρίως από τους υπεύθυνους, που βεβαίως βλέπουν τα εκλογικά ποσοστά τους να μειώνονται, αλλά η κοινωνική υπόστασή τους και η ζωή τους δεν απειλούνται. Αυτοί που θα υποστούν τη μερίδα του λέοντος της επιστροφής της Δεξιάς είναι τα πιο φτωχά και τα μαχητικότερα τμήματα της κοινωνίας μας: οι άνεργοι, οι

ανασφάλιστοι, οι επισφαλώς εργαζόμενοι, οι απεργοί, οι κρατούμενοι, ιδιαίτερα οι πολιτικοί, γενικά όσοι άνθρωποι – και είναι πολλοί και πολλές – που ξέρουν ότι απειλούνται τα ελάχιστα δικαιώματα που διατήρησαν ή κατοχύρωσαν τα τελευταία χρόνια.

Εντάξει, είναι κάπως παράλογο παρίες και φτωχοί να ψηφίζουν Μητσοτάκη, Βελόπουλο και Χρυσή Αυγή. Όμως, αντί να θέλουμε να διορίσουμε άλλο λαό και να θυμώνουμε με το... αγνώμον πόπολο, όπως κάνουν αρκετά... φωτισμένα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, ας αναλογιστούμε ότι κυρίως παρίες και φτωχοί έγιναν και συνεχίζουν να γίνονται κρέας για τα κανόνια των πλουσίων και των ισχυρών. Οπότε ας ασχοληθούμε με τα

του οίκου μας... Τις ευθύνες της Αριστεράς, του αντιεξουσιαστικού χώρου και ευρύτερα του ανταγωνιστικού κινήματος: την αυτάρκεια και τις ιδεοληψίες μας, το δογματισμό και το σεκταρισμό μας, την απουσία αυτοκριτικής και τους ενδοκινηματικούς εμφυλίους, πάνω απ' όλα όμως την άρνηση παραδοχής της στρατηγικής ανεπάρκειας και της ιδεολογικής καθυστέρησής μας – είναι τυχαίο ότι εκτός από την ήττα του... επάρατου ΣΥΡΙΖΑ στις Ευρωεκλογές συνετρίβησαν όλα τα ψηφοδέλτια της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς;

Τι να κάνουμε; Πρώτον, ψυχραιμία, ούτε μνησικακία για την ήττα του ΣΥΡΙΖΑ ούτε πανικός για την επιστροφή της Νέας Δημοκρατίας – ακόμα κι αν άμεσα δεν μπορούμε να νικήσουμε, μπορούμε να αντισταθούμε, να ανεβάσουμε πρωτίστως την αυτοπεποίθηση όσων θέλουν να αγωνιστούν. Δεύτερον, ανοιχτότητα και ενότητα, χωρίς αποκλεισμούς και μαξιμαλισμούς. Θα υπερασπιστούμε το «επίδομα αλληλεγγύης» ή την ελεύθερη πρόσβαση στη δημόσια υγεία, που αφορούν την επιβίωση εκατοντάδων χιλιάδων φτωχών, ή θα παπαγαλίζουμε περί «φιλιανθρωπίας» και θα ψάχνουμε να εντοπίσουμε κάποιον συριζαίο στις κινητοποιήσεις; Τρίτον, τόλμη και αποφασιστικότητα, στις ενδεχόμενες «επιχειρήσεις αρετής», στις εκκενώσεις στεγαστικών καταλήψεων, στην επιστροφή των Φυλακών Τύπου Γ', στην αστυνομοκρατία, που σημαίνει ένταση των καυγάδων και των συγκρούσεων με το «βαθύ κράτος». Τέταρτον, οργάνωση της συνάντησης όλων των πολιτικών και κινηματικών συλλογικοτήτων που κατανοούμε ότι για να αλλάξουμε τα πράγματα πρέπει ταυτόχρονα να αλλάξουμε τους εαυτούς μας.

Παλινόρθωση της Δεξιάς και κλιμάκωση

Κανονικά λίγες μέρες πριν τις εκλογές, ένα κείμενο για την πολιτική συγκυρία θα έπρεπε να είναι αποκλειστικά αφιερωμένο στις κάλπες. Ωστόσο, η τρέχουσα συγκυρία είναι πιο σύνθετη για δύο λόγους:

Πρώτον, οι βουλευτικές εκλογές έχουν πάρει το χαρακτήρα ενός οιονεί δευτέρου γύρου των ευρωεκλογών της 26 Μαΐου. Η διαφορά των 9, 5 μονάδων που πήρε η ΝΔ από τον ΣΥΡΙΖΑ, είναι πρακτικά μη αναστρέψιμη. Επομένως, το ενδιαφέρον για τις πρόωρες εκλογές της 7 Ιουλίου στρέφεται κατά κύριο λόγο στο αν η Νέα Δημοκρατία θα βγάλει την αυτοδυναμία – πράγμα που είναι πολύ πιθανό,

Δεύτερον, η κλιμάκωση του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού στην Ανατολική Μεσόγειο δημιουργεί εύλογους φόβους για ένα θερμό επεισόδιο. Θα αργήσει να κλείσει ο κύκλος που άνοιξε με τη γεώτρηση του τουρκικού ερευνητικού σκάφους Φατίχ σε περιοχή που η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ανακηρύξει ως ΑΟΖ της.

Από το Θερμίδορ στην Παλινόρθωση

Η ήττα του ΣΥΡΙΖΑ ήταν απολύτως προβλέψιμη, αν και το εύρος της πιθανόν να αποτέλεσε έκπληξη. Για την ακρίβεια, η νίκη της Νέας Δημοκρατίας αποτελεί το φυσικό επακόλουθο της μνημονιακής συνθηκολόγησης του ΣΥΡΙΖΑ τον Ιούλιο του 2015. Η Παλινόρθωση δεν είναι ποτέ το αντίπαλο δέος του Θερμίδορ, αλλά η αναπότρεπτη εξέλιξή του.

Ο ΣΥΡΙΖΑ ηττήθηκε γιατί:

Εφάρμοσε το 3ο Μνημόνιο, δηλαδή ένα σκληρό πρόγραμμα λιτότητας σε βάρος των πολλών, το οποίο μάλιστα ήρθε σε συνέχεια άλλων δύο καταστροφικών προγραμμάτων. Πότε και πουθενά κυβέρνηση που εφάρμοσε πρόγραμμα του ΔΝΤ δεν κατάφερε να επαυκλεγει.

- Ενώ είχε υποσχεθεί το τέλος τη λιτότητας, εφάρμοσε κατά γράμμα το Μνημόνιο, ολοκληρώνοντας το σχεδιασμό των δανειστών. Στη λιτότητα προστίθεται η διάψευση της ελπίδας.
- Σημαντικό μέρος του εκλογικού σώματος ταύτισε τον ΣΥΡΙΖΑ γενικά και τον Αλέξη Τσίπρα ειδικά, με τον πολιτικό κυνισμό και το συνεχές ψεύδος. Η κυβέρνηση μπορούσε να ακολουθεί την πιο δεξιά πολιτική με την πιο αριστερή φρασεολογία.

- Στο πεδίο της διοικητικής αποτελεσματικότητας ο απολογισμός της κυβέρνησης είναι μάλλον φτωχός. Αν και δεν ήταν όλοι οι υπουργοί το ίδιο, δεν θα ήταν άστοχη η παρατήρηση ότι δεν εξαντλήθηκαν ακόμα και τα ασφυκτικά περιθώρια του Μνημονίου.
- Δεν θα πρέπει να υποτιμηθούν τα λάθη τακτικής, με προεξάρχον τη διεξαγωγή των ευρωεκλογών πριν τις βουλευτικές

κατέγραψε άνοδο όλων των συντηρητικών αξιών.

Είναι προφανές ότι η συντηρητική μετατόπιση ευνοεί τη Νέα Δημοκρατία και αποτέλεσε έναν από τους λόγους της μεγάλης νίκης της. Ωστόσο, ο ΣΥΡΙΖΑ με την πολιτική του συνέβαλε τα μάλα στην ενίσχυση της ιδεολογικής ηγεμονίας του νεοφιλελευθερισμού. Η αποδοχή του Μνημονίου από τον ΣΥΡΙΖΑ με

εκλογές. Οι ευρωεκλογές πάντοτε ευνοούν την αντιπολίτευση, πόσο μάλλον όταν δεν έχουν διεξαχθεί άλλες εκλογές. Το γεγονός ότι το κυβερνητικό επιτελείο είχε την ψευδαίσθηση ότι μπορεί να κερδίσει ή να χάσει με πολύ μικρή διαφορά δείχνει αν μη τι άλλο μεγάλη αποστασιοποίηση από την πραγματικότητα.

Η συντηρητικοποίηση

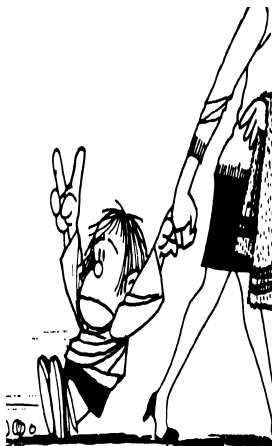
Φαίνεται ότι ο κύκλος του Μνημονίου (που δεν ταυτίζεται απολύτως με αυτόν της καπιταλιστικής κρίσης) κλείνει με μια σημαντική συντηρητική μετατόπιση της ελληνικής κοινωνίας. Το 2017 ο Γιάννης Μαυρής είχε παρουσιάσει μια έρευνα της κοινής γνώμης με τίτλο: «Άνοδος του συντηρητισμού: Πολιτικές ιδεολογίες στην Ελλάδα μετά το Μνημόνιο. Πώς άλλαξε ο ιδεολογικός χάρτης, στην περίοδο 2009-2017». Στην έρευνα, μεταξύ άλλων, καταγράφηκε μια εντυπωσιακή άνοδος των θετικών απόψεων για τον ιδιωτικό τομέα κατά την περίοδο του Μνημονίου. Το 2009 οι θετικές απόψεις για τον ιδιωτικό τομέα ανέρχονταν στο 56%. Το 2017 το αντίστοιχο ποσοστό είχε φτάσει στο 74% (αύξηση 18%). Γενικά, ο Μαυρής

το επιχείρημα ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση, η σταδιακή υιοθέτηση του μνημονιακού προγράμματος και η αναγωγή των ιδιωτικών επενδύσεων σε υπέρτατο στόχο της οικονομικής πολιτικής έστρωσαν το χαλί στη νεοφιλελεύθερη πλειοδοσία της ΝΔ.

Βεβαίως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το φαινόμενο της συντηρητικής αντεπίθεσης είναι σύνθετο. Σχετίζεται με την παγκόσμια ανάλογη τάση, την επίδραση της Συμφωνίας των Πρεσπών, καθώς και με τον τρόπο διαχείρισης του προσφυγικού από την ΕΕ και την κυβέρνηση. Σε κάθε περίπτωση, η συντηρητική μετατόπιση έχει βάθος και η νέα κυβέρνηση της ΝΔ θα έχει σημαντική υποστήριξη ή ανοχή το πρώτο διάστημα.

Η ριζοσπαστική Αριστερά

Στις εκλογές δεν ηττήθηκε όμως μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ. Ακόμα βαρύτερη ήττα υπέστη η ριζοσπαστική Αριστερά. Την ώρα που ο ΣΥΡΙΖΑ χάνει ένα εκατομμύριο ψήφους από τον Ιανουάριο του 2015, οι σχηματισμοί της ριζοσπαστικής Αριστεράς βρίσκονται κάτω από το 1%. Την ίδια ώρα το ΚΚΕ μένει στάσιμο –το ΚΚΕ βέβαια είναι μια διαφορετική πε-

του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού

ρίπτωση που θέλει ιδιαίτερη προσέγγιση.

Συνοπτικά, θα μπορούσαμε να πούμε ότι τα αίτια της ήττας είναι η απουσία εναλλακτικής, η αδυναμία κατανόησης μια συγκυρίας που αλλάζει, η πολυδιάσπαση, η υπεραριστερή ρητορεία την ώρα που η κοινωνία κινούταν δεξιά. Επίσης, βασική αιτία είναι η επίμονη έκφραση ενός αντισυριζικού συμπλεγματος που μοιάζει πιο πολύ με κατάθεση

- Οι ενέργειες της Τουρκίας είναι πειρατικές και παράνομες, αλλά όχι για τους λόγους που προβάλλουν Λευκωσία και Αθήνα. Η Άγκυρα παρανομεί γιατί κάνει γεωτρήσεις σε περιοχή που δεν έχει καταχωρηθεί επίσημα σε κάποια ΑΟΖ. Για να οριοθετηθούν όμως οι ΑΟΖ απαιτείται συμφωνία όλων των όμορων κρατών, εν προκειμένω Ελλάδας, Τουρκίας, Κύπρου. Οι διμερείς συμφωνίες Ελλάδας και Κύπρου

θα έρθουν σε ευθεία σύγκρουση με την Τουρκία χάριν της Κύπρου.

- Ανεξάρτητα από τη γεωπολιτική σύγκρουση, η εξόρυξη υδρογονανθράκων είναι βλαπτική για το περιβάλλον, ενέχει υψηλό κίνδυνο ατυχήματος και είναι ιδιαίτερα επιβλαβής για την κλιματική αλλαγή. Το να σταματήσουν αμέσως οι έρευνες για νέα κοιτάσματα ορυκτών καυσίμων αποτελεί κεντρικό αίτημα του παγκόσμιου

προδομένου συναισθήματος παρά με πολιτική πρόταση.

Η διέξοδος από το σημερινό τέλμα δεν μπορεί να γίνει μόνο με όρους «ενότητας» και «ανασύνθεσης», αλλά με την κατάθεση μιας πειστικής πολιτικής πρότασης και, κυρίως, την έμπρακτη συμβολή στις κοινωνικές αντιστάσεις.

Η σύγκρουση για την ΑΟΖ

Λίγες μέρες όμως πριν τις εκλογές, το ζήτημα της κυπριακής ΑΟΖ μοιάζει να κατέχει στην ειδησεογραφία ίση θέση με τις κάλπες. Οι έρευνες των τουρκικών σκαφών «Φατίχ» και «Γιαβούζ» σε περιοχές που η Κύπρος έχει ανακηρύξει ως ΑΟΖ της, ανέβασαν την ένταση στην Ανατολική Μεσόγειο. Παρά το ότι δεν είναι πιθανό να έχουμε ένα θερμό επεισόδιο μέσα στην τουριστική σεζόν, εντούτοις, η δραστηριότητα των δύο πλοίων δημιουργεί νέα δεδομένα στην περιοχή. Μέσα από τον ανταγωνισμό για την ΑΟΖ βαθιάει η διχοτόμηση της Κύπρου.

Περίληπτικά, τα βασικά στοιχεία της διαμάχης είναι τα εξής:

και οι χάρτες που κυκλοφορούν οι δύο χώρες δεν έχουν νομική ισχύ.

- Αν προσέφευγαν στο Διεθνές Δικαστήριο οι τρεις χώρες, είναι σχεδόν σίγουρο ότι καμιά δεν θα δικαιωνόταν στο 100%. Ειδικά για το θέμα του Καστελόριζου, το πιο πιθανό είναι να αναγνωριζόταν ότι έχει ΑΟΖ ως κατοικημένο νησί, αλλά όχι στην έκταση που διεκδικεί η Ελλάδα. Το μήκος της τουρκικής ακτογραμμής επηρεάζει τη χάραξη της ΑΟΖ.
- Τα κοιτάσματα αερίου που έχουν βρεθεί, μπορεί να έχουν οικονομικό ενδιαφέρον, αλλά δεν μπορούν να μετατρέψουν την Κύπρο σε... Κατάρ. Είναι αμφίβολο αν τελικά τα κοιτάσματα μπορούν να αξιοποιηθούν εμπορικά αν το αέριο δεν πωληθεί στην αγορά της Τουρκίας.
- Από τη στιγμή που από το 1976 έχει αναγνωριστεί η πολιτική ισότητα της τουρκοκυπριακής κοινότητας, πρέπει η Τουρκοκίπριοι να έχουν συμμετοχή στα κέρδη. Αυτό το αναγνωρίζει η ελληνοκυπριακή πλευρά, αλλά δεν κάνει καμία κίνηση σε αυτή την κατεύθυνση.
- Είναι ανεδαφικός ο στόχος της ελληνοκυπριακής πλευράς ότι μέσω των υδρογονανθράκων μπορεί να «εκβιαστεί» λύση του Κυπριακού. Εξίσου εκτός τόπου και χρόνου είναι να πιστεύει κανείς ότι οι ΗΠΑ

κινήματος ενάντια στην κλιματική αλλαγή. Την ίδια ώρα που ο ΣΥΡΙΖΑ εντάσσει στις προεκλογικές δεσμεύσεις του τη «στροφή στην πράσινη ενέργεια», προχωράει σε ένα τεράστιο πρόγραμμα ερευνών για υδρογονάνθρακες σε όλη τη χώρα και στηρίζει την αντίστοιχη κίνηση στην Κύπρο.

- Αν δεν διαταραχτεί η σημερινή εξέλιξη των πραγμάτων, οι έρευνες για τους υδρογονάνθρακες θα οδηγήσουν στο βάθεμα της διχοτόμησης στην Κύπρο. Το πιο πιθανό είναι η ελληνοκυπριακή πλευρά να «τρυπάει» στα οικόπεδα που έχει εκχωρήσει, η Τουρκία θα συνεχίσει να κάνει έρευνες στα ανατολικά και τα βόρεια, ενώ η περιοχή μεταξύ Ελλάδας, Τουρκίας και Κύπρου εκ των πραγμάτων «γκριζάρει». Θα μπορούσε να πει κανείς ότι η υπόθεση του φυσικού αερίου είναι ένας μαξιμαλιστικός υπολογισμός της ελληνικής και κυπριακής ελίτ. Υπάρχει όμως η αίσθηση ότι ολοένα και περισσότεροι σε Αθήνα και Λευκωσία αποδέχονται τη διχοτόμηση ως «λύση» για το Κυπριακό.

Γιάννης Αλμπάνης

Ευρωεκλογές: η

Μπορεί οι ευρωεκλογές να μην υλοποιήσαν την έφοδο της ευρωπαϊκής άκρας Δεξιάς στους ευρωπαϊκούς θεσμούς που απειλούσαν, ωστόσο επιβεβαίωσαν τη γενική της σταθεροποίηση ως σημαντικού πολιτικού ρεύματος στις ευρωπαϊκές κοινωνίες (της τάξης του ενός τετάρτου), έστω και με αρκετή ποικιλομορφία ανάλογα με τη χώρα και με αρκετές διαιρέσεις στο εσωτερικό του.

Η εντύπωση μιας μεγάλης ανόδου της,

Φόρουμ της Δημοκρατίας (11%) παίρνει ένα τμήμα των ψηφοφόρων του.

Εν συντομία, από τα δεξιά τους οι ευρωπαϊκές ελίτ δεν έχουν να φοβηθούν ιδιαίτερα για τις θεσμικές τους αριθμητικές, μια και η άκρα Δεξιά, ως ξεχωριστή οντότητα, δεν κατορθώνει να σχηματίσει μειοψηφία μπλοκαρίσματος σε αυτές, ακόμα και αν το ουγγρικό Fidesz του Όρμπαν (52%) εγκατέλειπε τη Λαϊκή Ομάδα. Μπορεί οι δύο μεγάλες ομάδες (λαϊκή και σοσιαλδημοκρατική) να χάνουν την κοινοβουλευτική πλειοψηφία,

νηση τελικά δεν του στοίχισε παρά 2 μονάδες (17%), με το εκλογικό του κοινό να τα θεωρεί «ψέματα» των αντιπάλων του ή και «εβραϊκή συνωμοσία».

Εμβληματική είναι ίσως η περίπτωση της Δανίας, όπου μπορεί το Κόμμα του Λαού (DFP) να καταγράφει μείωση των ποσοστών του, όμως με τη στήριξή του στις φιλελεύθερες κυβερνήσεις κατάφερε να επιβάλει μια τρομαχτική σκληρότητα στο χώρο της μετανάστευσης και του ασύλου. Συνολικά από το 2015 επέβαλε 114 νομοθετικές ρυθμίσεις, με πιο εμβληματική ίσως τη δημιουργία στρατοπέδου για τους «ανεπιθύμητους» που ζητούν άσυλο σε ένα ακατοίκητο νησί (Lindholm), σε ένα κτίριο που χρησιμοποιείτο παλαιότερα για έρευνες ζωικών ασθενειών, το οποίο θα ανοίξει το 2021. Καθώς το DFP δεν συμμετέχει το ίδιο στην κυβέρνηση, οι βάρβαρες αυτές πολιτικές «πιστώνονται» στο κλασικό πολιτικό προσωπικό, όπως στην «κεντρών» υπουργό μετανάστευσης Inger Stojberg, που υιοθέτησε τις πολιτικές της άκρας Δεξιάς. Ακόμα χειρότερα, στις εθνικές εκλογές που ακολούθησαν, στις 5 Ιουνίου, η επάνοδος της σοσιαλδημοκρατίας γίνεται με την υιοθέτηση του μοντέλου αποκλεισμού των «ξένων» από τις κοινωνικές παροχές, ενώ και η μείωση του DFP συνοδεύεται από την ανάδυση νέων σκληρών Ακροδεξιών (Νέα Δεξιά, Σκληρή Γραμμή).

Αυτή η μετακίνηση όλου του κλασικού πολιτικού προσωπικού προς τα δεξιά είναι μάλλον γενική, έστω και αν δεν γίνεται με τόσο κραυγαλέο τρόπο όπως το αποδεικνύει π.χ. και η ισπανική Δεξιά (PP και Ciudadanos), στην οποία το πολιτικό βάρος της Ακροδεξιάς (Vox) ξεπερνάει τα ποσοστά της (6%). Η μετακίνηση μάλιστα αυτή αφορά και τη σοσιαλδημοκρατία, με πιο χαρακτηριστικές τις βαλκανικές της εκδοχές (Ρουμανία, Σλοβακία) και με υιοθέτηση των θεματικών της άκρας Δεξιάς σε εθνικά, ταυτοτικά ή μεταναστευτικά ζητήματα.

Η ευρωπαϊκή καταγραφή των εκλογών, ωστόσο, δεν αποτυπώνει τη συνολική εικόνα. Γιατί η σταθεροποίηση σε μαζικό επίπεδο μιας ακροδεξιάς εκλογικής πελατείας κρύβει αρκετά πράγματα. Το πρώτο είναι η μεγάλη ποικιλομορφία, ανάλογα με τις χώρες και την ιστορία τους, καθώς και με τις θεματικές τους. Το δεύτερο είναι τις στρατηγικές επιλογές του ρεύματος και τις προσαρμογές του, τόσο ευρωπαϊκά όσο και κατά χώρα. Και το τρίτο είναι η εξέλιξη της συνείδησης γενικότερα.

Έτσι, παρ' όλο που σε πολλές χώρες υπάρχουν μικρές οργανωμένες συμμορίες εφόδου, φασιστικού ή ναζιστικού τύπου, εκτός εξαιρέσεων (Ελλάδα -Χρυσή Αυγή ή και οι παρελάσεις των Waffen SS στη

άλλωστε, στις ευρωεκλογές ανάγεται κυρίως στις δύο μεγάλες χώρες, τη Μεγάλη Βρετανία με την πρωτιά του UKIP του Φαραζ (31%) και, κυρίως, την Ιταλία, όπου η Λέγκα του Σαλβίνι (34%) επίσης αναδιαρθρώνει το πολιτικό τοπίο (ενώ στη χώρα αυτή θα πρέπει να προσθέσουμε και το πιο καθαρά φασιστικό Fratelli d'Italia που πήρε 6,5%, με το οποίο άλλωστε η Λέγκα ήδη συνεργάζεται σε τοπικό επίπεδο). Στη Γαλλία, τα επίσης μεγάλα ποσοστά της Λε Πεν (23%) δεν αυξάνονται, έστω και αν η πρωτιά της έναντι του Μακρόν της δίνει ένα συμβολικό προβάδισμα. Αντίθετα και ταυτόχρονα, σε μια σειρά χώρες, η άκρα Δεξιά είτε επιβραδύνεται είτε αναδιαρθρώνεται. Στη Γερμανία το AfD καταγράφει μείωση δύο μονάδων, ενώ στη Δανία οι επίδοξοι σύμμαχοι του Σαλβίνι και συνεργάτες της Λε Πεν, του εσθονικού EKRE και των Αληθινών Φινλανδών, το Κόμμα του Λαού (10% από 27% το 2014) χάνει τις 3 από τις 4 έδρες του, και στην Ολλανδία το αντιισλαμικό Κόμμα της Ελευθερίας (3,5%) του Γκέερντ Βίλντερς χάνει όλες του της έδρες, έστω και αν ο Μποντέ του

αλλά μαζί με την άνοδο των φιλελεύθερων εξακολουθούν να κρατούν τα κλειδιά του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου.

Ωστόσο, αν έφοδος δεν υπήρξε, αυτό που καταγράφηκε είναι μια σταθεροποίηση, μια κανονικοποίηση της άκρας Δεξιάς σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δηλαδή μια ενίσχυση των θέσεών της, ενώ σε μερικές χώρες υπάρχει και αύξηση της ακροαματικότητάς της (είναι η περίπτωση του φλαμανδικού Βελγίου 18%). Ακόμα και όπου η άκρα Δεξιά συμμετέχει ή και υποστηρίζει κυβερνήσεις. Αν στην Ιταλία είναι ίσως πρόσφατη η άνοδος της Λέγκας στην εξουσία, σε άλλες χώρες, όπου η συμμετοχή της άκρας Δεξιάς φάνταζε σαν εξαίρεση στην ευρωπαϊκή κανονικότητα, αυτή επικυρώνεται. Δεν είναι μόνο ο Όρμπαν στην Ουγγαρία ή το Κόμμα της Δικαιοσύνης (PIS) στην Πολωνία (45%), οι οποίοι άλλωστε ανήκουν στις συντηρητικές ευρωομάδες, αλλά και στην Εσθονία, στη Φινλανδία ή στην Αυστρία. Στην τελευταία, το σκάνδαλο που απομάκρυνε τη συμμετοχή του Κόμματος της Ελευθερίας (FPO) στην κυβερ-

Ακροδεξιό στην Ευρώπη

ΟΙ ΓΟΥΦΕΙΣ

Λιθουανία), τα κυρίαρχα ακροδεξιό ρεύματα έχουν επικεντρωθεί είτε σε εθνικά, εθνοτικά ή ταυτοτικά ζητήματα (ιδιαίτερα στα Βαλκάνια) είτε σε ζητήματα μετανάστευσης ή τάξης και ασφάλειας, καθώς και παράδοσης. Η αντίθεσή τους στις «Βρυξέλλες», στις ελίτ ή στην παγκοσμιοποίηση γίνεται από τέτοιες σκοπιές και από την άποψη της (εθνικής) «κυριαρχίας» και μόνο συμβολικά μπορεί να αντιτίθεται στο κυρίαρχο φιλελεύθερο μοντέλο οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Ιδιαίτερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι χαρακτηριστικό ότι οι επιλογές της «εξόδου» (έξοδος από το ευρώ, έξοδος από την ΕΕ), παρ' όλο που χαρακτήριζαν ένα μεγάλο τμήμα των ακροδεξιών έχουν μετατραπεί σε στρατηγικές σχηματισμού ενός ακροδεξιού ευρωπαϊκού ρεύματος που θα μπορούσε να καταλάβει την Ευρώπη από τα μέσα (στο όνομα μιας Ευρώπης των Εθνών κ.λπ.) – με το Brexit να παίζει το διπλό ρόλο, τόσο της βρετανικής ιδιομορφίας (Φαρατζ) όσο και της απώθησης. Η πιο χαρακτηριστική μεταστροφή σε αυτή τη στρατηγική είναι η Λε Πεν στη Γαλλία, που εγκατέλειψε και επισήμως την «εξοδο» από το ευρώ, αλλά και του Σαλβίνι, με τις προσπάθειές του για διαμόρφωση ευρωπαϊκού ρεύματος της άκρας Δεξιάς.

Το πρόβλημα είναι ότι η ενοποίηση του ρεύματος αυτού σκοντάφτει σε μια σειρά από παράγοντες που δεν φαίνεται έτοιμοι να λυθούν. Ήδη μετά τις εκλογές, οι Πολωνοί του PiS και οι Ούγγροι του Όρμπαν, συντριπτικά νικητές στις χώρες τους, δήλωσαν ότι δεν έχουν σκοπό να εγκαταλείψουν τις δεξιές τους ευρωομάδες (με τους άγγλους τόνους οι μεν, με το λαϊκό κόμμα οι δε) για να ενταχθούν σε ευρωπαϊκή ακροδεξιό ομάδα. Η αλήθεια είναι ότι σημαντικές διαφορές τους χωρίζουν, μεταξύ των οποίων η σχέση με τη Ρωσία του Πούτιν δεν είναι από τις μικρότερες. Τόσο η Λε Πεν ανοιχτά όσο και ο Σαλβίνι ιδεολογικά ευνοούν μια σχετική αποδέσμευση από τη νατοϊκή καθοδήγηση, ενώ τα περισσότερα ακροδεξιό, ιδιαίτερα τα εθνικιστικά, ρεύματα της ανατολικής Ευρώπης βλέπουν τη Ρωσία του Πούτιν ως κατεξοχήν εχθρική δύναμη.

Στην πραγματικότητα, πίσω από τις γενικές ακροδεξιές ιδέες, είτε εθνικές είτε φυλετικές, είτε παραδοσιακές είτε τάξης και ασφάλειας, σε διαφορετικό μείγμα ανάλογα με την περίπτωση, υπάρχει μια κοινή συνιστώσα που έχει μείνει και είναι η απώθηση των φτωχών «ξένων» γενικότερα, κυρίως εκτός Ένωσης (ή και στο εσωτερικό της), και ο αντισημιτισμός ειδικότερα, είτε σε μια υποτιθέμενα «τρομοκρατική» του μορφής είτε σε μια

υποτιθέμενα «πολιτιστική» απειλή. Τόσο η ιδέα αυτή όσο και το γενικότερο υπόστρωμά της, που είναι ο πόλεμος των φτωχών μεταξύ τους, είναι εξαιρετικά επικίνδυνη και είναι τόσο πιο επικίνδυνη όσο φαίνεται να επικρατεί σε μεγάλα στρώματα των ευρωπαϊκών κοινωνιών και τουλάχιστον όσων προσέφυγαν στις κάλπες. Από αυτή τη σκοπιά καμία υποτίμηση του κινδύνου δεν ταιριάζει, ιδιαίτερα όχι η δικαιολόγηση της ακροδεξιάς ψήφου από επιφανόμενα όπως «αντίδραση» στην οικονομική κρίση, στις μεταναστευτικές ροές

και το PTB στο Βέλγιο – αν και μόνο στο γαλλόφωνο, όπου κερδίζει διψήφια ποσοστά.

Η αποτυχία της Αριστεράς, έτσι, μοιάζει γενικότερη στα μάτια των ευρωπαϊκών μαζών, ιδιαίτερα σε σχέση με τις προηγούμενες ευρωεκλογές, όταν –κυρίως λόγω ελληνικού ΣΥΡΙΖΑ και ισπανικού Podemos– υπήρχε μια πολιτική πρόταση ή προοπτική αριστερής ή κοινωνικής απάντησης στην υποτιθέμενη οικονομική κρίση, στις ευρωπαϊκές ελίτ κ.λπ. Η συγκρότηση πολιτικής απάντησης από τα αριστερά, επομένως,

(που έχουν εξανεμιστεί άλλωστε) ή στη σκληρότητα των επιτελείων της καπιταλιστικής Ευρώπης.

Και μάλιστα ο επικίνδυνος χαρακτήρας της εισβολής των ακροδεξιών ιδεών στις κοινωνικές συνειδήσεις γίνεται ακόμα πιο έντονος αν λάβουμε υπόψη μας ότι συμβαίνει, όχι σε κατάσταση πόλωσης, αλλά με ταυτόχρονη υποχώρηση όλων των πολιτικών κομμάτων που κρατούν κάποια σχέση, έστω μακρινή, με τις εργαζόμενες τάξεις και την αλληλεγγύη τους, όπως είναι π.χ. η σοσιαλδημοκρατία –έστω και με εξαιρέσεις (Ισπανία ή Πορτογαλία)– και η προσχώρηση στις ιδέες όχι μόνο του οικονομικού ανταγωνισμού, αλλά και των αποκλεισμών των φτωχών, ιδιαίτερα των «ξένων». Ακόμα και η Αριστερά πέραν της σοσιαλδημοκρατίας ή του κλασικού ρεφορμισμού, είτε «ριζοσπαστική» είτε «κοινωνική» είτε «επαναστατική», καταγράφει γενική υποχώρηση και μάλιστα σε εξαιρετικά αδύναμα ποσοστά (και εδώ υπάρχουν εξαιρέσεις, κυρίως το Μπλόκο της Πορτογαλίας με 10%, η Κοκκινοπράσινη Συμμαχία στη Δανία με 5,5%

είναι όσο ποτέ αναγκαία για να απαντηθούν οι διαδικασίες γενικευμένου κανβαλισμού που προωθούν τόσο οι ευρωπαϊκές και εθνικές ελίτ όσο και η Ακροδεξιό. Και αυτό που μας έδειξε, μάλιστα, περίτρανα η Γαλλία είναι ότι η πολιτική αυτή απάντηση δεν θα είναι το αυτόματο προϊόν των κοινωνικών αγώνων, που εξάλλου εντείνονται παντού στην Ευρώπη, γιατί ακριβώς εν μέσω κινητοποίησης πληθυσμιακών στρωμάτων (των «Κίτρινων Γιλέκων»), η γαλλική πολιτική Αριστερά όχι μόνο δεν ανέβηκε εκλογικά, αλλά και καταβαραθρώθηκε σε όλες τις εκδοχές! Μαζί με τους αγώνες, εργατικούς, κοινωνικούς, οικολογικούς κ.λπ., που υπάρχουν και εντείνονται, χρειάζεται και μια ειδικά πολιτική απάντηση από την πλευρά της Αριστεράς, που για να είναι φερέγγυα πρέπει να είναι και ενωτική και ριζοσπαστική, αλλά κυρίως αντικαπιταλιστική και διεθνιστική.

Τάσος Αναστασιάδης

Μικρά καλά νέα από το εργαστήριο των δημοτικών εκλογών

Η «Πόλη Ανάποδα»

Όταν φτιάχναμε την «Πόλη Ανάποδα», από το φθινόπωρο του 2018 ως το Φλεβάρη του 2019, τα πράγματα ήταν ήδη άσχημα για την πολιτική Αριστερά: απόσυρση ή χαμηλός βαθμός διαθεσιμότητας των ίδιων των μελών, ανυποληψία της οργανωμένης Αριστεράς, αποστασιοποίηση των ανένταχτων, καχυποψία και κόντρες μεταξύ των οργανώσεων, βαρετός και αναποτελεσματικός πολιτικός λόγος. Για να υπάρξει λοιπόν ένα νέο δημοτικό σχήμα, έπρεπε να αποδειχτεί ότι μπορεί να κάνει τα πράγματα πολύ διαφορετικά.

Έτσι, η «Πόλη Ανάποδα» λειτούργησε στη σύντομη μέχρι τώρα ζωή της περισσότερο ως ένα πολιτικό εργαστήριο, στο οποίο πραγματοποιήθηκαν μια σειρά από πειράματα: Μπορεί να συνδυαστεί η συμμετοχή και η πλειοψηφική παρουσία των οργανώσεων με μια λειτουργία συνελευσιακή και ολομελειακή; Μπορεί να εξασφαλιστεί και να ενθαρρυνθεί η ισότιμη συμμετοχή όλων, οργανωμένων και ανένταχτων, μέσα από ένα σχήμα «ένα μέλος, μία ψήφος»;

Μπορούμε να αναζητήσουμε πώς θα μοιάζει ένας πολιτικός λόγος που θα λέει τα πράγματα με το όνομά τους και θα αποφεύγει τον τελετουργικό διακηρυκτισμό, τη βαρεμάρα;

Το σημαντικότερο, μπορούμε να εξασφαλίσουμε την ισότιμη συμμετοχή ανδρών και γυναικών, την κατά προτεραιότητα έκφραση των νέων και των εργαζομένων, τη ριζική ανανέωση προσώπων, ηγεσιών, εκπροσώπων;

Και τέλος, αν τα κάνεις όλα αυτά, μπορείς να πας καλά στις εκλογές ή θα σε φάνε ζωντανό;

Ο τρόπος οργάνωσης: η συνελευσιακή λειτουργία

Τα αποτελέσματα των πειραμάτων αυτών ήταν ανάμεικτα, αλλά ενθαρρυντικά. Αυτό που πήγε σίγουρα καλά ήταν το πείραμα της συνελευσιακής λειτουργίας. Αν και η «Πόλη Ανάποδα» ξεκίνησε ως συνεργασία οργανώσεων, η κατοχύρωση της συνελευσιακής, ολομελειακής λειτουργίας αποτέλεσε κλειδί για το σταδιακό (και, ακόμα, μερικό) μετασχηματισμό της σε πραγματική συλλογικότητα. Οι τρεις συνελεύσεις που έγιναν από την ίδρυσή της, στις 9 Φλεβάρη, ως τις εκλογές, είχαν – παραδόξως – όλες μεγαλύτερη συμμετοχή από την προηγούμενη.

Τελικά, γράφτηκαν 150 περίπου μέλη, με την πλειονότητά τους να παρακολουθούν ενεργά όλες σχεδόν τις διαδικασίες και να σηκώνουν με χαρά την κόκκινη καρτούλα τους για να ψηφίσουν. Όλες οι σημαντικές αποφάσεις πέρασαν από συνέλευση και μάλιστα αυτή η προοπτική οδήγησε εκ των προτέρων όλες τις συνιστώσες σε συναίνεση γύρω από τα βασικά ζητήματα. Τέλος, η συνέλευση έδωσε πραγματικό χώρο συμμετοχής σε σπουδαίους και σπουδαίες ανθρώπους εκτός των ιδρυτικών οργανώσεων, η ένταξη των

οποίων ήταν καταλυτική για τη ζωή του σχήματος.

Το συμπέρασμα λοιπόν είναι σαφές: τίποτα δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς τακτική, ολομελειακή συνέλευση, χωρίς συγκεκριμένα μέλη με συγκεκριμένα δικαιώματα και συγκεκριμένες υποχρεώσεις, χωρίς την αρχή «ένα μέλος, μία ψήφος», χωρίς τυπική δημοκρατία και ουσιαστική διάθεση για συναίνεση. Χωρίς αυτά, η «Πόλη Ανάποδα» δεν θα υπήρχε.

Πολιτικό πλαίσιο: ο δύσκολος δρόμος «από τα κάτω προς τα πάνω»

Εδώ τα πράγματα αποδείχθηκαν πιο δύσκολα. Ο αρχικός σχεδιασμός ήταν ο εξής: Το πολιτικό πλαίσιο θα αποτελείται πρώτον από ένα εισαγωγικό τμήμα με τη φυσιογνωμία, την ταυτότητα και τις αναγκαίες πολιτικές θέσεις του νέου σχήματος, θέσεις που θα το οριοθετούν απέναντι στην αστική πολιτική, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τον ιμπεριαλισμό και, δεύτερο, από θεματικούς άξονες πάλης, με συγκεκριμένα αιτήματα - προτάσεις ανά πεδίο. Αυτό, τηρήθηκε και μάλιστα στην πορεία όλοι και όλες κατανοήσαμε τη σημασία του

δεύτερου μέρους, το οποίο συνήθως ουσιαστικά λείπει.

Το δεύτερο μέρος σχεδιάσαμε να το επεξεργαστούμε συλλογικά, μέσω θεματικών συζητήσεων, μαζί με τις συλλογικότητες και τους ανθρώπους που παρεμβαίνουν στο συγκεκριμένο πεδίο. Αυτό δεν το καταφέραμε και πολύ. Ο λίγος χρόνος, η δυσπιστία των κοινωνικών χώρων απέναντι στα εκλογικά εγχειρήματα και την πολιτική Αριστερά και κυρίως η υποχώρηση των κινημάτων δεν άφηναν πολλά περιθώρια. Έτσι, η συμπεριληπτική αυτή διαδικασία υποκαταστάθηκε στην πράξη από το λόγο που παρήγαγε το σχήμα και τα μέλη του, προσπαθώντας όσο μπορούσαν να λάβουν υπόψη τις επεξεργασίες, τις απόψεις, τα αιτήματα των κινημάτων.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία βγάλαμε θέσεις για τις βασικές θεματικές, τη στέγαση, τη μετακίνηση, τους ελεύθερους χώρους, τα απορρίμματα, τον πολιτισμό, το φεμινισμό. Μέσα στους 3,5 μήνες της καμπάνιας μας εκδώσαμε 70 περίπου ανακοινώσεις για μια σειρά θεμάτων, από τα τραπεζοκαθίσματα στην παραλία ως τους συμβασιούχους και από τη βία κατά των γυναικών ως την υπεράσπιση του θεάτρου από τους φασίστες.

Στο μέλλον θα φανεί αν θα καταφέρουμε να εμβυθύνουμε το λόγο μας, να τον συνδέσουμε με την υπαρκτή κοινωνική κίνηση, να κουμπώσουμε τα λόγια με τη δράση. Πάντως, αποδείχθηκε ότι το να παράγεις λόγο και δράση για τα συγκεκριμένα, εκτός από πολύ πιο δύσκολο, είναι πολύ πιο ριζοσπαστικό, πολύ πιο αποτελεσματικό, πολύ πιο ενδιαφέρον. Και αυτό είναι πια κοινός τόπος για όλα τα μέλη και τις οργανώσεις της «Πόλης Ανάποδα».

Ηθικός απολογισμός: πέρα από και ενάντια στον ατομικισμό

Ξεκινώντας, βάλαμε και ένα ηθικό στοίχημα: να βάλουμε το καλό της συλλογικότητας πάνω από κάθε ατομική φιλοδοξία, κάθε ναρκισσισμό, κάθε πηγαία ή σχεδιασμένη προσπάθεια αυτοπροβολής. Ακούγεται αυτονόητο για την Αριστερά, αλλά δεν είναι. Αν ήταν, δεν θα είχε η Αριστερά τις ίδιες ηγεσίες, τους ίδιους εκπροσώπους, τους ίδιους υποψήφιους να εναλλάσσονται σε όλες τις εκλογές.

Αυτή την παράδοση θελήσαμε να σπάσουμε με την «καινοτομία» της συλλογικής εκπροσώπησης, αντί για τον ένα/μία επικεφα-

ως πολιτικό εργαστήρι

λής. Το κίνητρο δεν ήταν ούτε οι ισορροπίες ούτε η εσωτερική δημοκρατία, αν και η απόφαση για συλλογική εκπροσώπηση μας γλίτωσε ταυτόχρονα από πολλές άχαρες συζητήσεις και κινδύνους γύρω από την επιλογή του «ενός», ενώ βοήθησε στην ισοταχή συμμετοχή όλων των οργανώσεων και των ανένταχτων.

Το βασικό κίνητρο ήταν να σπάσουμε το θεσμό των επαγγελματιών πολιτικών, ακόμα και αν με αυτό τον όρο εννοούμε και τους ίδιους τους εαυτούς μας. Να αποδείξουμε ότι είμαστε μέχρι τέλους με το εμείς ενάντια στο εγώ, με τη συλλογικότητα ενάντια στον ατομισμό. Το επόμενο βήμα σε αυτή την κατεύθυνση ήταν να βάλουν και οι επιμέρους οργανώσεις το «εγώ» τους κάτω από το συλλογικό εμείς. Η γενική αίσθηση είναι και αυτό σε μεγάλο βαθμό έγινε: με μια μικρή εξαίρεση, καμιά οργάνωση ή υποψήφιος-α δεν έκανε χωριστή καμπάνια. Ελάχιστες

εντάσεις και ανταγωνισμοί μεταξύ των οργανώσεων αναδύθηκαν, σε μια περίοδο που αν μην τι άλλο προσφερόταν για κάτι τέτοιο. Η εκλογική συνεργασία με τη «Δύναμη Ανατροπής» πήγε καλά, ανοίγοντας το δρόμο, ελπίζουμε, στην ενοποίηση των δύο σχημάτων σε μια κοινή συνέλευση, μια κοινή συλλογικότητα.

Και αυτή η επιμονή στη συλλογικότητα, νομίζω, αποδείχθηκε στην πορεία το πιο δυνατό συγκροτητικό στοιχείο του σχήματος, ο πυρήνας της φυσιογνωμίας του, ο κυριότερος λόγος που έπεισε αρκετούς ανένταχτους ανθρώπους να μείνουν μαζί του.

Το εκλογικό σκορ

Η ποσοτικοποίηση πάντα μας γοητεύει και οι εκλογές προσφέρουν πάντα μια αδιαμφισβή-

τητη ποσοτικοποίηση. Πώς πήγαμε λοιπόν; Όχι τόσο καλά όσο θα θέλαμε. Η προσπάθεια που έγινε, αυτό που νιώσαμε για πρώτη φορά μετά από καιρό, μας έκανε να ελπίζουμε σε κάτι καλύτερο από το 1,75% και τη μία έδρα στο δημοτικό συμβούλιο. Προφανώς, οι υποκειμενικές δυνατότητες που αναπτύχθηκαν σε περιβάλλον εργαστηρίου δεν ήταν αρκετές για να ανατρέψουν τις αντικειμενικές δυσκολίες: τη βαθιά ήττα και ανυποληψία σύμπασας της Αριστεράς, τον κακό χαμό με τα 19 ψηφοδέλτια και κυρίως το μικρό χρονικό διάστημα της ύπαρξής μας. Η αρχική εικόνα βελτιώθηκε αργότερα με τα καλύτερα αποτελέσματα στις κοινοτικές εκλογές, όπου εκλέξαμε άλλους-ες τρεις συμβούλους, με ποσοστά από 3,4 ως 5,7%.

Νίκος Νικήσιανης

ΚΙ ΩΜΩΣ ΚΙΝΕΙΤΑΙ...

Άλλα καλά παραδείγματα

Η πορεία της «Πόλης Ανάποδα» ήταν σχετικά διαφορετική, αλλά όχι μοναχική. Αρκετά δημοτικά σχήματα, από τη Δράμα ως την Αγία Παρασκευή, κατάφεραν να αμφισβητήσουν το γκριζο τοπίο των εκλογών. Θα μείνουμε σε τρία ενδεικτικά παραδείγματα.

Χίος: «Χιακή Συμπολιτεία»,

Στη Χίο, η Χιακή Συμπολιτεία συνέχισε τον καλό δρόμο που ξεκίνησε από το 2014, έχοντας ήδη σημαντικό έργο στην υπεράσπιση των κοινών αγαθών και του περιβάλλοντος, την αλληλεγγύη στους πρόσφυγες, την αντίσταση στις ιδιωτικοποιήσεις. Με επιμονή στη συλλογική και ανοιχτή λειτουργία, τη συλλογική εκπροσώπηση, την εναλλαγή και μια εξαιρετικά όμορφη καμπάνια εξασφάλισε το 2,3% και τη μία έδρα.

Δήμος Νεάπολης - Συκεών: Η «Πόλη Αλλιώς»

Στο Δήμο Νεάπολης - Συκεών, η «Πόλη

Αλλιώς» προσπάθησε με επιτυχία να αμφισβητήσει τη πασοκική μονοκρατορία. Η «Πόλη Αλλιώς», με μια αντίστοιχη συνελευσιακή λειτουργία, συνένωσε με επιτυχία ανθρώπους από όλο το φάσμα της πολιτικής και κοινωνικής Αριστεράς, με σημαντική παρουσία στα τοπικά κινήματα. Ξεπέρασε έτσι τη δυσκολία του ασφυκτικού χρόνου, παίρνοντας 3,4% και δύο έδρες και κάνοντας την «Πόλη Ανάποδα» να ζηλέψει.

Κέρκυρα: Η «Εκκίνηση»

Στην Κέρκυρα, η Εκκίνηση αποτέλεσε μια εικόνα από το μέλλον που θα θέλαμε να έχουμε. Ένα σχήμα εκπληκτικά νέο και ταυτόχρονα μαζικό, ριζοσπαστικό και συνάμα γειωμένο στην τοπική κοινωνία,

ξετύλιξε μια καμπάνια εντυπωσιακή και ξεκινώντας και αυτό από το μηδέν, έφτασε στο 3,1% και τη μία έδρα. Μπορεί να μην έχουμε κάποιον δικό μας άνθρωπο εκεί, αλλά πολύ θα θέλαμε να τους γνωρίσουμε.

Όχι μόνο αυτούς-ές δηλαδή, αλλά όλα τα καλά σχήματα. Νομίζω ότι μια πρώτη συνάντηση το φθινόπωρο θα είναι μια διαδικασία όχι μόνο χρήσιμη, αλλά και πολύ ευχάριστη. Τα μικρά πειράματα μπορούν να γενικευθούν. Αυτή τη φορά όμως, έξω από το εργαστήριο, στο αστάθμητο πεδίο του κοινωνικού και πολιτικού ανταγωνισμού. Νέα ερευνητικά ερωτήματα: Μπορεί η Αριστερά να παραμείνει συνεπής στη δέσμευσή της και να κρατήσει τα σχήματα αυτά ζωντανά και μαχητικά για τέσσερα χρόνια; Μπορούν να συνδεθούν οργανικά με και να συμβάλουν στην ανάπτυξη των κοινωνικών αντιστάσεων; Μπορεί να εμβαθυνθεί η συνελευσιακή λειτουργία και τα μέλη τους να μείνουν, να αυξηθούν, να ενταχθούν στη συλλογική δουλειά;

N.N.

Ούτε διαχειρίσιμοι, ούτε

Μια από τις βασικές ιδιότητες των εκλογικών περιόδων είναι η υπερδιόγκωση του μεταναστευτικού στο δημόσιο λόγο, η οποία οδηγεί στην αποδοχή και ενσωμάτωση του παραδοσιακού ακροδεξιού λόγου από τη πλειονότητα των πολιτικών σχηματισμών. Η στάση αυτή αναδεικνύεται στα αιτήματα για περισσότερη «ασφάλεια», για περιορισμό της ορατότητας των προσφύγων και με πάγιες επιθέσεις απέναντι σε κατοχυρωμένα δικαιώματα των μεταναστών. Η ανάγκη μιας διαφορετικής αφήγησης είναι καθοριστική και εκτιμάμε ότι η ανασκόπηση των προηγούμενων χρόνων μπορεί να μας προσφέρει χρήσιμα εφόδια.

Αριστερή παρένθεση και στο μεταναστευτικό

Η πολιτική επιλογή του ΣΥΡΙΖΑ να πορευτεί με το μανδύα ενός γενικού «προοδευτισμού», ο οποίος κυριάρχα τεκμηριώνεται μέσα από το φόβο για τον ερχομό του «άλλου» (της ρεβανσιστικής Δεξιάς), τον αναγκάζει να προβαίνει τόσο σε θέσεις εξωραϊσμού της πολιτικής που ακολούθησε όσο και της ίδιας της πραγματικότητας. Πέρα από ένα γενικά συμπονετικό λόγο τι είδους παρακαταθήκη αφήνει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ; Ένα σύνολο αντιμεταναστευτικών πολιτικών σε πλήρη συμφωνία με την πολιτική των κλειστών συνόρων και της ΕΕ.

Κατά το μακρύ καλοκαίρι του 2015, ο κρατικός μηχανισμός βρέθηκε εντελώς απροετοίμαστος και απρόθυμος να διαχειριστεί την κατάσταση. Το γενικό πρόταγμα «Refugees Welcome» ανέδειξε κοινωνικές δυναμικές και κατάφερε για σημαντικό διάστημα να αντικρούσει τα αντιδραστικά ξενοφοβικά αφηγήματα αντιπαραβάλλοντας πρακτικές αλληλεγγύης πανευρωπαϊκά.

Η κατάσταση αυτή ανάγκασε την κυβέρνηση να ακροβατεί ανάμεσα σε έναν «ανθρωπιστικό» λόγο και στην προετοιμασία μιας αντιδραστικής πολιτικής. Ο πρωθυπουργός μιλούσε για την ανάγκη «**διεθνοποίησης του προβλήματος**»¹ και η κυβερνητική θέση διαμορφωνόταν σε δύο αξόνες: τη διαπίστωση ότι «η Ελλάδα δεν αντέχει άλλους» και την επίκληση για αλλαγή στη φύση της προσφυγικής κίνησης. Η παρακάτω δήλωση Μουζάλα είναι χαρακτηριστική: «*Το 80% όσων περνούν τα σύνορα στα νησιά δεν είναι πρόσφυγες, αλλά άντρες οικονομικοί μετανάστες (...)* Αυτό που κοινωνικά και πολιτικά λέμε παράτυποι μετανάστες και νομικά ορίζεται ως παράνομοι μετανάστες»².

Το τρίπτυχο «δεν είναι πρόσφυγες, είναι παράνομοι και δεν αντέχουμε άλλους» γέννη-

σε τα όσα ακολούθησαν. Η αντίδραση δεν άργησε να έρθει με την πολιτική των κλειστών συνόρων, την κατασκευή στρατοπέδων και HotSpot στα νησιά, την παρουσία του NATO στο Αιγαίο, την αναβάθμιση της Frontex σε συνοριοφυλακή, καθώς και την ποινικοποίηση του κινήματος αλληλεγγύης, με συλλήψεις, απομακρύνσεις και διώξεις αλληλέγγυων από τα προσφυγικά στρατόπεδα και τα νησιά. Μια σύνθετη και ολοκληρωτική πολιτική ελέγχου και διαχείρισης της προσφυγικής κίνησης, η οποία λόγω ασυμμετρίας επιδιώξεων και προσεγγίσεων ανάμεσα στα ευρωπαϊκά κράτη έπρεπε να υλοποιηθεί σταδιακά φροντίζοντας παράλληλα να ακυρώνει τους δεσμούς αλληλεγγύης και επιδιώκοντας όχι μόνο να καταστείλει αλλά και να καταστεί κοινωνικά ηγεμονική. Για να είναι επιτυχής αυτή η διαδικασία θα έπρεπε να στηρίζεται μεταξύ άλλων στην αναπαραγωγή ρατσιστικών και φυλετικών στερεοτύπων, στη σύνδεση της προσφυγικής «κρίσης» με τη συνέχεια της οικονομικής κρίσης, στο διαχωρισμό των πληθυσμών και στην περιθωριοποίηση των προσφύγων.

Η διεθνοποιημένη «λύση»

Το παζλ ολοκληρώθηκε με τη διεθνοποιημένη «λύση» που ζητούσε η κυβέρνηση και αποτελούνταν από τα εξής στοιχεία: τιμωρία, κρατικοί ανταγωνισμοί, ΜΚΟποίηση.

Τιμωρία: Τον Μάρτιο του 2016 η πλειονότητα των προσφύγων εγκλωβίζεται σε Ελλάδα και Ιταλία καθώς η μετακίνηση στη Βόρεια Ευρώπη είχε καταστεί πρακτικά αδύνατη. Η Ελλάδα έχει επανενταχθεί (ακόμα μόνο τυπικά) στο σύστημα των ενδοευρωπαϊκών απελάσεων του Κανονισμού του Δουβλίνου και με τη συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας κατοχυρώνει το ρόλο του συνοριοφύλακα της Ευρώπης-Φρούριο. Στη νέα συνθήκη λοιπόν: «*(...)το πρόβλημα της μετανάστευσης δεν αφορά πλέον τα προβλήματα των προσφύγων, αλλά τον/την πρόσφυ-*

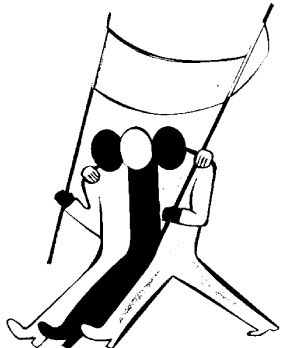
γα ως πρόβλημα. Τα αποτελέσματα της εφαρμοζόμενης πολιτικής –η μονιμοποίηση του προσφυγικού στρατοπέδου, ο αποκλεισμός από βασικά δικαιώματα, οι άθλιες συνθήκες διαβίωσης κ.λπ.– παρουσιάζονται ως προβλήματα που οι ίδιοι οι πρόσφυγες προκαλούν: άστεγοι που υποβαθμίζουν τις περιοχές, εγκληματικότητα, εθνοτικές αντιπαραθέσεις κ.λπ.»³

Συχνά, ακούγεται η επικίνδυνη θέση ότι η συμφωνία ΕΕ-Τουρκίας δεν έχει εφαρμοστεί, καθώς οι επαναπροωθήσεις από τα νησιά του Αιγαίου στην Τουρκία βρίσκονται σε χαμηλό επίπεδο (περίπου 2.000 από τον Μάρτιο του 2016). Η πολιτική σκοπιμότητα της δήλωσης είναι εμφανής, γι' αυτό χρειάζεται να είμαστε ξεκάθαροι:

Η συμφωνία αφορά τον περιορισμό των προσφύγων στην Τουρκία, η οποία ορίζεται ως ασφαλής τρίτη χώρα και επιδοτείται από την ΕΕ. Οι επιστροφές (με λόγο 1 προς 1) δεν έγιναν λόγω απροθυμίας της Τουρκίας και άρνησης των χωρών της ΕΕ για μετεγκαταστάσεις. Η συμφωνία αποτελεί ένα άλλοθι για τη σκλήρυνση των συνόρων, τον εγκλωβισμό χιλιάδων ανθρώπων στα νησιά (με απολύτη ευθύνη της ελληνικής πλευράς που παραβιάζει συστηματικά τα ανθρώπινα δικαιώματα) και εξαναγκάζει την προσφυγική κίνηση στην αναζήτηση πιο επικίνδυνων δρόμων. Περισσότεροι από 3.000 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους ή αγνοούνται στη Μεσόγειο από το 2016, σύμφωνα με συντηρητικές εκτιμήσεις.⁴

Κρατικοί ανταγωνισμοί και γραφειοκρατία: Η επίκληση να «απαντήσει η Ευρώπη ως σύνολο» μεταφράστηκε στο δυσκίνητο, αναποτελεσματικό και εν τέλει προσχηματικό Σχέδιο Μετεγκατάστασης, που λειτούργησε μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2017. Χαρακτηριστικό είναι πως οι χώρες του Βίσεγκραντ αδιαφόρησαν πλήρως για τις δεσμεύσεις τους: λ.χ., η Πολωνία και η Ουγγαρία αρνήθηκαν να δεχτούν έστω και έναν αιτούντα άσυλο από την Ιταλία και την Ελλάδα και η Σλοβακία αμφισβήτησε το Σχέδιο στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Παράλληλα, το Σχέδιο και λοιπές οδηγίες λειτούργησαν με τέτοιο τρόπο ώστε να αποκλειστούν από αυτό χιλιάδες πρόσφυγες από το Αφγανιστάν, το Ιράν κ.τ.λ., λειτουργώντας ως μηχανισμός «ξεδιαλέγματος επιθυμητών προσφύγων»⁵. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έδειξε μια αξιοσημείωτη περιφρόνηση για το διεθνές δίκαιο, με τα κράτη-μέλη να αγνοούν ακόμη και το θεμελιώδες δικαίωμα στην οικογενειακή επανένωση. Απεργίες πείνας και κινητοποιήσεις προσφύγων έφεραν το ζήτημα στην επιφάνεια με το αίτημα εφαρμογής της νομοθεσίας.

ΜΚΟποίηση: Η κυβέρνηση όλο αυτό το

ευάλωτοι, ούτε μόνοι: ΜΑΖΙ!

διάστημα δεν επιδίωξε καμία πολιτική κοινωνικής ένταξης. Αντίθετα, επέλεξε να υλοποιήσει τη λογική της «έκτακτης ανάγκης» (η οποία πλέον συμπληρώνει τέσσερα χρόνια!) εκφρασμένη με το προσφυγικό στρατοπέδο υπό κρατική ή στρατιωτική διοίκηση και με ανάθεση υπηρεσιών σε ιδιώτες και ΜΚΟ. «Camps φιλοξενίας» κατασκευάστηκαν με παράταξη σκηνών και κοντέινερ χειμών-καλοκαίρι, μακριά από τις πόλεις, χωρίς στοιχειώδεις συνθήκες υγιεινής, σε πλήρη απομόνωση από την κοινωνία και χωρίς πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και δικαιώματα. Πέρα από τη σημαντική συμβολή των καταλήψεων στέγης και την επιλεκτική στέγαση σε διαμερίσματα από το πρόγραμμα Εστία της Υπατης Αρμοστείας –το οποίο ολοκληρώνεται και οδηγεί σε εξώσεις–, για τη μεγάλη πλειονότητα των προσφύγων το προσφυγικό στρατόπεδο αποτελεί καθημερινότητα και συνεχές βίωμα.

Επιπλέον, λόγω της αδυναμίας και απροθυμίας του κράτους, οι ΜΚΟ, οι οποίες επιχορηγούνται άμεσα από τα ευρωπαϊκά ταμεία, έχουν υποκαταστήσει τις κρατικές υπηρεσίες. Θεμελιώδη κοινωνικά δικαιώματα, όπως η στέγαση, η εκπαίδευση, η υγεία, έχουν μετατραπεί σε στοχευμένα και περιορισμένης διάρκειας «προγράμματα» αναπαράγοντας τη νεοφιλελεύθερη αντίληψη για την κοινωνική συμμετοχή. Ο καθρέφτης αυτής της κατάστασης είναι και το εργασιακό καθεστώς των εργαζομένων στις ΜΚΟ, οι οποίοι βιώνουν την επισφάλεια συμβάσεων στη βάση «προγραμμάτων» με ημερομηνία λήξης, καθώς και αυταρχικές διοικήσεις που έχουν προχωρήσει σε μια σειρά εκδικητικών μέτρων και απολύσεων εργαζομένων για τη συνδικαλιστική τους δράση.

Τέλος, οι ΜΚΟ εφαρμόζουν διακρίσεις με βάση τις πλαστές έννοιες της «ευαλωτότητας» και των «ωφελούμενων», οι οποίες επιτρέπουν αυθαίρετους διαχωρισμούς ανάμεσα στους πρόσφυγες, που καταλήγουν σε εντάσεις και περαιτέρω εξαθλίωσή τους.

Τι κάνουμε σήμερα λοιπόν;

Το ερώτημα αυτό μας απασχόλησε εύλογα και στο προηγούμενο Δελτίο Θεέλλης⁶, καθώς η κατάσταση είναι ήδη δυσοίωνα και ένα νέο κύμα καταστολής αναμένεται να συνοδεύσει την αλλαγή κυβέρνησης. Παρότι η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προτιμάει το συνδυασμό προληπτικής και καθημερινής καταστολής και η Νέα Δημοκρατία αρέσκεται σε μεγαλόσχημες

«κινήσεις», εκτιμάμε ότι οι βασικοί άξονες της εφαρμοσμένης πολιτικής θα διατηρηθούν, καθώς αμφότερα τα κόμματα έχουν δείξει προσήλωση «στις ευρωπαϊκές δεσμεύσεις και πορεία της χώρας».

Το επόμενο διάστημα θα απαιτηθεί το κίνημα να πραγματοποιήσει τομές και με τον ίδιο του τον εαυτό. Περισσότερο από ποτέ χρειαζόμαστε ανάλυση της συγκεκριμένης κατάστασης αλλά όχι μόνο με τα συγκεκριμένα και συνηθισμένα εργαλεία μας. Δηλαδή με μέσα/τρόπους/δομές παρέμβασης που να ανταποκρίνονται στη συγκυρία και στη δυναμική των «από κάτω». Χρειάζεται η αυτοπρόσωπη παρουσία μας στους μεταναστευτικούς αγώνες και ο αγώνας με βάση κοινές ανάγκες και επιδιώξεις. Δεν είμαστε μαζί με τους μετανάστες, λέγοντας απλώς ότι είναι «το πιο καταπιεσμένο τμήμα της εργατικής τάξης». Χρειάζεται να πούμε και πιο «κοντινά» πράγματα, όπως ότι δεν έχουν δουλειά για να ζήσουν τις οικογένειές τους, ότι δεν μπορούν να βρουν σπίτι να μείνουν λόγω της αύξησης των ενοικίων και του ρατσισμού, ότι δεν μπορούν να ταξιδέψουν και να σχεδιάσουν τη ζωή τους, ότι στερούνται χαρτιά και δικαιώματα. Ότι η κοινωνική τους συμμετοχή αντί να συμβάλλει στον αγώνα για μια καλύτερη ζωή για όλους, «καταναλώνεται» ως εμπόρευμα από το κράτος και το κεφάλαιο.

Έχουμε προσπαθήσει να εγγράψουμε τα παραπάνω ως μεθοδολογία μέσα από διεθνιστικούς τόπους συνάντησης των κινήματων, ικανούς να συγκροτούν δυναμικό και ενιαίο μέτωπο ενάντια στην προέλαση του φασισμού και του ρατσισμού. Μέσα από κοινούς δεσμούς που δεν αρνούνται τις διαφορές και τις αφετηρίες των υποκειμένων αλλά προσπαθούν να τις συνθέτουν ώστε να

μπορούν να τις μετασχηματίσουν από κοινού.

Ο μόνος τρόπος για να γίνουμε επικίνδυνοι και αποτελεσματικοί είναι να βάλουμε τον κοινό αγώνα και την αλληλεγγύη στο κέντρο της πρακτικής μας στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Τα τριήμερα των Αντιρατσιστικών Φεστιβάλ σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη ως προσπάθειά μας να είναι μέρες γιορτής και οργάνωσης στη βάση και των παραπάνω. Ένα μήνυμα στην άλλη πλευρά ότι δεν μπορούν να ποινικοποιήσουν την αλληλεγγύη, ούτε να διαχειριστούν τις ζωές ανθρώπων που θέλουν να ζήσουν μαζί.

Η καθημερινότητα των προσφύγων συνοψίζεται στο τρίπτυχο:

«Δεν ήθελαν να έρθουμε, δεν θέλουν να μείνουμε, δεν θέλουν να φύγουμε.»⁷

Εκεί μέσα κρύβεται το σύνολο της καταπίεσης όλων. Ας το σπάσουμε. Ξαναμοιράζοντας τ' αστέρι σε όσους κοπιάσουν να 'ρθουνε...

Αντώνης Φάρας

1. <https://www.tovima.gr/2015/08/06/politics/tsipras-to-metanasteyitiko-einai-problima-poy-yperbainei-tin-ellada-5-metra-gia-tin-antimetw-pisi-toy/>
2. <https://www.iefimerida.gr/news/303195/moyzalas-80-oston-ftanoy-n-sta-nisia-einai-paraty-poi-metanastes>
3. <https://k-lab.zone/enas-chronos-apo-tin-evro-tourkiki-symfonia/>
4. <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean?>
5. Βασίλης Παπαστεργίου, Ελένη Τάκου, *Επίμονοι μύθοι για τη μετανάστευση στην Ελλάδα*, 2018, σελ. 33.
6. <http://www.diktio.org/sites/diktio.org/files/deltio-52.pdf> «Απέναντι στην προληπτική καταστολή και τη στρατιωτικοποίηση των συνόρων» - Γιώργος Μανιάτης.
7. Λόγια ενός πρόσφυγα σε μια συζήτηση.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΑ

Ενάντια στις μαζικές εξώσεις των προσφύγων και των προσφυγισσών!

Στις αρχές Μαρτίου ανακοινώθηκε από το υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής ο σταδιακός τερματισμός της φιλοξενίας και της οικονομικής υποστήριξης προσφύγων και προσφυγισσών που έχουν λάβει θετική απάντηση στο αίτημα ασύλου. Αρχικά στο τέλος Μαρτίου βγήκαν από το πρόγραμμα στέγασης όσοι-ες είχαν πάρει θετική απόφαση μέχρι τον Ιούνιο του 2017, ακολούθησαν τέλος Μαΐου όσοι-ες είχαν πάρει θετική απόφαση μέχρι το τέλος του 2017 και ανακοινώθηκε επίσημα ότι πλέον η φιλοξενία και η οικονομική υποστήριξη θα τερματίζεται μετά την πάροδο έξι μηνών από τη λήψη της θετικής απόφασης ασύλου (με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2019). Η απόφαση αυτή αφορά άτομα τα οποία διέμεναν σε διαμερίσματα αλλά και σε καμπ, και σε αυτή την πρώτη «πilotική» φάση όσα άτομα συναινούσαν στην έξοδό τους συνέχιζαν να παίρνουν σαν «μπόνους» το μηνιαίο επίδομα, που δικαιούνται για άλλους τρεις μήνες.

Η υλοποίηση του προγράμματος στέγασης γίνεται από ΜΚΟ και από την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ με χρηματοδότηση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το πρόγραμμα στήθηκε με τη λογική της διαχείρισης του επείγοντος των προσφυγικών ροών και συνεχίζει –τρία χρόνια μετά– να υλοποιείται με τις ίδιες προτεραιότητες, πράγμα που σημαίνει ότι αφήνει απέξω οποιαδήποτε οργανωμένη προσπάθεια κοινωνικής ένταξης και υποστήριξης των ανθρώπων που είτε αποφασίζουν να μείνουν στη χώρα ή αναγκάζονται από τη μεταναστευτική πολιτική της ΕΕ. Η καραμέλα του «επείγοντος» χρησιμοποιείται ως πρόφαση για την απουσία μέριμνας και οργανωμένης λειτουργίας σταθερών και κρατικά ελεγχόμενων προγραμμάτων, π.χ. εκμάθησης της γλώσσας ή προετοιμασίας για την αναζήτηση εργασίας. Και η καραμέλα του «επείγοντος» συνδυάζεται με την καραμέλα της περίφημης «ευαλωτότητας», η οποία είναι το μέτρο διαχωρισμού και ταξινόμησης του προσφυγικού πληθυσμού, αυτή που θα δώσει σε κάποιους-ους τη δυνατότητα να μείνουν σε σπίτι, αντί στη Μόρια, για παράδειγμα, και που θα σημάνει αργότερα μια μικρή παράταση της διαμονής στο σπίτι – λες και το τρίμηνο μπορεί να γιατρέψει την ψυχική ασθένεια ή στιδήποτε άλλο κρίνεται ως ευαλωτότητα.

Η άσκηση της προσφυγικής πολιτικής σε πλήρη ακολουθία των ευρωπαϊκών οδηγιών και της συμφωνίας του Μάρτη του 2016 έχει στηθεί πάνω στην πολιτική εξαίρεσης δικαιωμάτων όχι μόνο των αιτούντων άσυλο αλλά και όσων έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες: απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, απαγόρευση μετακίνησης από τα νησιά στην ενδοχώρα, απαγόρευση μετακίνησης στην ενδοχώρα, εκκενώσεις καταλήψεων που λειτουργούν ως απάντηση στην απουσία στέγασης για όλο τον προσφυγικό πληθυσμό. Αλλά και στα

υπόλοιπα βασικά δικαιώματα ισχύει ο ίδιος αποκλεισμός, όπως π.χ. στην πρόσβαση στη δημόσια δωρεάν εκπαίδευση, όπου βρισκόμαστε αντιμέτωπες με την αδυναμία εγγραφής των παιδιών στο δημόσιο σχολείο με την πρόφαση ότι δεν υπάρχουν ελεύθερες θέσεις, κάτι που ποτέ δεν θα λεγόταν στον ντόπιο πληθυσμό.

Οι υπηρεσίες και ο τρόπος που παρέχονται έχει οδηγήσει στην πλήρη εξάρτηση των προσφύγων από «διαμεσολαβητές» και παρέχονται, όπως προαναφέρθηκε, με την πρόφαση του επείγοντος, προσωρινά και με συνεχώς ανανεούμενη ημερομηνία λήξης, κάτι που οδηγεί τον προσφυγικό πληθυσμό –αλλά και τις εργαζόμενες και εργαζόμενους στον τομέα αυτό– σε διαρκή επισφάλεια και αγωνία για το μέλλον. Το υπουργείο, θεωρώντας ότι η κατοχή της ιδιότητας του πρόσφυγα συνεπάγεται αυτόματα και την ικανότητα παραμονής στη χώρα χωρίς υποστήριξη, δείχνει την έξοδο από τα σπίτια μαζικά και χωρίς καμιά σχετική προετοιμασία σε εκατοντάδες πρόσφυγες και προσφυγισσες. Χωρίς να έχουν δρομολογηθεί οι διαδικασίες υποστήριξής τους με τα επίδομα κοινωνικής πολιτικής, όπως π.χ. το ΚΕΑ ή το επίδομα ενοικίου, και χωρίς να έχει προσαρμοστεί ανάλογα η σχετική νομοθεσία ώστε να τους περιλαμβάνει, οδηγούνται στην αναζήτηση στέγης σε μια πόλη όπου το Airbnb καθιστά δυσεύρετη και οικονομικά απρόσιτη την κατοικία.

Από την άλλη, σε αναλογία με το μοίρασμα της ανεργίας μέσω προγραμμάτων ολιγόμηνων συμβάσεων, χρησιμοποιείται το επιχείρημα της «αποσυμφόρησης» των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα σημεία εισόδου. Όχι με σκοπό το κλείσιμό τους και τη μεταφορά όλων σε ασφαλές περιβάλλον. Αλλά με το επιχείρημα ότι θα πρέπει να μεταφερθούν όσα άτομα βρίσκονται τώρα στα νησιά και τη θέση τους στις αποθήκες

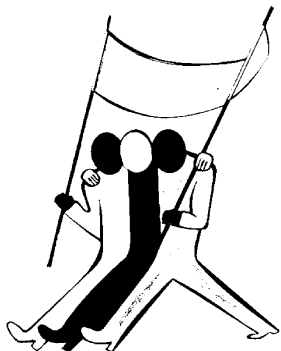

ανθρώπων στα απαράδεκτων συνθηκών καμπ - στρατόπεδα συγκέντρωσης να πάρουν άλλοι, νεοεισερχόμενοι.

Η άσκηση πολιτικής ενάντια στο δικαίωμα και την ελευθερία των ανθρώπων για μετακίνηση έχει οδηγήσει στη ζοφερή αυτή κατάσταση. Η παρέμβαση του δυτικού κόσμου στη Μέση Ανατολή και στην Αφρική με σκοπό την αύξηση του κέρδους και την επέκταση της ζώνης επιρροής της εκάστοτε εξουσίας, συνεχίζει να δημιουργεί εκατομμύρια προσφύγων που μετακινούνται από τη χώρα τους πρωτίστως σε κάποια κοντινή τους συνοριακά και δευτερευόντως στην Ευρώπη. Στην οποία Ευρώπη τα τείχη της συνεχίζουν να υψώνονται απειλητικά ορατά (επαναπροωθήσεις, πνιγμοί, απαγόρευση διάσωσης, φράχτες) και άορατα (πολιτική εξαίρεσης δικαιωμάτων, αποκλεισμοί, γκέτο, ρατσιστικές επιθέσεις).

Η θέση μας δεν μπορεί να είναι παρά με αυτές και αυτούς που αναζητούν μια ασφαλή ζωή για τις/τους ίδιους-ες και τα παιδιά τους. Μόνο η σύνδεση των αγώνων ενάντια σε ό,τι μας καταπιέζει και μας κλέβει τη ζωή θα μπορέσει να μας οδηγήσει σε δικαίωση. Μόνο οι από κοινού διεκδικήσεις θα έχουν αποτέλεσμα. Άλλωστε ζούμε ήδη μαζί!

E.K.

Το αντιεξορυκτικό κίνημα μεταξύ των δύο εκλογών

Οι εξελίξεις της τελευταίας χρονιάς αποσαφίνισαν σε σημαντικό βαθμό τη στάση διαφόρων πλευρών στο επίδικο των εξορύξεων υδρογονανθράκων: Κατ' αρχάς της κυβέρνησης και του ΣΥΡΙΖΑ, που όχι μόνο δεν τροποποίησε τις τρεις open door συμβάσεις έρευνας – εκμετάλλευσης, τις οποίες είχε σφυροκοπήσει ως αξιωματική αντιπολίτευση το 2014, αλλά υπέγραψε και καμιά δεκαριά καινούριες, για χερσαίες και κυρίως θαλάσσιες εξορύξεις, με το ίδιο περιεχόμενο και ελάχιστα διαφοροποιημένους όρους στην υπόλοιπη Ηπειρο και το Ιόνιο. Φαίνεται ότι το μεγάλο στοίχημα της κυβέρνησης, που παίζεται στην Ανατολική Μεσόγειο και στη στρατηγική συμμαχία με ΗΠΑ και Ισραήλ, την ωθεί σε «στάση κυρίου» απέναντι στις εταιρείες στη Δυτική Ελλάδα.

Στη συνέχεια, των κομμάτων της αντιπολίτευσης, και βασικά της ΝΔ, που υπερψήφισε ασμένως και τις νέες συμβάσεις και ετοιμάζεται να διαχειριστεί η ίδια τη «Μεγάλη Ιδέα», ενώ ο τέως υπουργός Ενέργειας Μανιάτης του ΚΙΝΑΛ, που είχε ανοίξει το φαύλο κύκλο των υδρογονανθράκων, έχει ασκήσει κριτική στον νυν υπουργό Σταθάκη ότι καθυστερεί.

Και τέλος, του ΚΚΕ, που περιορίζει την αντίθεσή του μόνο στις συγκεκριμένες συμβάσεις και όχι γενικότερα στο εξορυκτικό μοντέλο, και τη χρησιμοποιεί μόνο ως όπλο αντικυβερνητικής ρητορικής, εξακολουθώντας να απέχει από όλες τις κινητοποιήσεις και μην ανοίγοντας κανένα μέτωπο στην Πάτρα του δήμαρχου Πελετίδη ενάντια στη σύμβαση για το «οικόπεδο» του Πατραϊκού.

Οι μικρότερες δυνάμεις της Αριστεράς, συμπεριλαμβανομένων του ΜΕΡΑ 25 και της Οικολογίας, συμμετέχουν στο κίνημα, αν και οι Οικολόγοι Πράσινοι συνεχίζουν τον απίστευτο διπολισμό, από τη μια κινητοποιούμενοι – και συλλαμβανόμενοι!!) κατά τη διάρκεια της τελευταίας περιόδου του Τσίπρα στην περιοχή – αλλά από την άλλη μην εγκαταλείποντας την κυβέρνηση, με μοναδικό κέρδος τη νομοθετική απαγόρευση του fracking με έναν τρόπο ασαφή και επισφαλή και κάποιες διαβεβαιώσεις χωρίς αντίκρισμα.

Διαφάνηκαν επίσης οι δυνατότητες και τα όρια του αντιεξορυκτικού κινήματος στη φάση αυτή. Από τη μια πλευρά καταγράφηκε η σημαντική γεωγραφική του διεύρυνση στα Ιόνια νησιά, όχι όμως μέχρι στιγμής στην Κέρκυρα, στον Κυπαρισσιακό Κόλπο και λιγότερο στην Κρήτη, από την άλλη όμως δεν κατάφερε να γίνει υπολογίσιμος παράγοντας για τα (και ενάντια στα) τοπικά συστήματα εξουσίας. Στα Γιάννενα, την αδιαμφισβήτητη προς το παρόν πρωτεύουσα του κινήματος, επαναλήφθηκε στις 11 Μαΐου η πανελλαδική πορεία με συμμετοχή 2.000 ανθρώπων, ελαφρά αυξημένη σε σχέση με πέρυσι, με την παρατήρηση ωστόσο ότι η αύξηση οφείλεται στο γεγονός ότι ήρθαν περισσότε-

ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΕΞΟΥΡΥΞΕΙΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

Το ΤΕΕ την Τρίτη 18/06 διοργανώνει εκδήλωση μάζας προπαγάνδας και πολεμοκαπηλίας με εκπροσώπους εταιρειών, κρατικών μηχανισμών και το πολιτικό προσωπικό που προωθεί τους εξορυκτικούς σχεδιασμούς.

Δεν θα τους αφήσουμε να λεηλατήσουν τη στεριά και τις θάλασσες αυτού του τόπου! Δεν πολεμάμε με τους γεγονικούς μας λαούς για τα κέρδη των εταιρειών!

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟ ΤΕΕ, ΝΙΚΗΣ 4, ΣΥΝΤΑΓΜΑ, ΤΡΙΤΗ 18/06 12Μ
ΠΡΟΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ: ΑΡΧΗ ΕΡΜΟΥ, 11:30 ΠΜ

ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΔΙΚΑ ΤΟΥΣ

ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

ΔΙΚΟΙ ΜΑΣ

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΘΗΝΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ ΕΞΟΥΡΥΞΕΙΣ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

ροι από άλλα μέρη και όχι επειδή αυξήθηκε η τοπική συμμετοχή. Ανάλογος ήταν και ο όγκος της διαδήλωσης στην Αθήνα!

Το ζήτημα είναι ότι, ενώ όλο και περισσότεροι ενημερώνονται από διάφορα site για τις καταστροφικές συνέπειες των εξορύξεων σε όλο τον πλανήτη και η πλειονότητα του κόσμου είναι από καχύποπτη έως εχθρική απέναντι σε ένα σενάριο καθοδικού σπινάλ για τις τοπικές κοινωνίες, την ίδια ώρα αποφεύγουν την ενσώματη διαμαρτυρία. Και ας μη βιαστούμε να χρεώσουμε τα πάντα στην απουσία κινηματικής κουλτούρας, γιατί την ίδια ώρα δεν λείπουν ούτε οι οργανωτικές παραλείψεις ούτε τα τακτικά λάθη των πιο ενεργών

μερίδων του κινήματος.

Δεν πρέπει επίσης να υποτιμήσουμε την εμβέλεια μιας προπαγάνδας, η οποία βρίσκεται ευήλικα ώτα στα τοπικά πολιτικά και μηντιακά κέντρα εξουσίας. Στα μέχρι σήμερα επιχειρήματα του τύπου «διεξάγουμε έρευνα για να μάθουμε τι υπάρχει στο υπέδαφος» – τη στιγμή που οι συμβάσεις προβλέπουν πακέτο έρευνας/εκμετάλλευσης – ή «οι ελεγκτικοί μηχανισμοί του κράτους εγγυώνται την προστασία του περιβάλλοντος» – ενώ το κύριο ελεγκτικό έργο ανατίθεται από τις συμβάσεις σε όργανα χρηματοδοτούμενα από τις εταιρείες –, προστίθεται τον τελευταίο καιρό μια διάκριση του «κακού» πετρελαίου από το «καλό» και «χρήσιμο» φυσικό αέριο, που αποτελεί παγκοσμίως την αιχμή της επιχειρηματολογίας των εταιρειών, ότι προσανατολίζονται σε «καύσιμο ενεργειακής μετάβασης». Οι περισσότεροι φυσικά αγνοούν ότι το φυσικό αέριο μπορεί να είναι «φιλικότερο» αλλά όχι φιλικό ούτε απόλυτα ασφαλές και ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ της χρήσης του στη θέρμανση και στη βιομηχανία.

Τα όρια του κινήματος διαφάνηκαν και από τη μη επανεκλογή στον Δήμο Ζαγορίου, δυστυχώς για λίγες ψήφους, των περισσότερων δημάρχων που αρνήθηκαν στις πετρελαϊκές την άδεια επέμβασης σε δημοτικές εκτάσεις, την ίδια στιγμή που επανεκλέχθηκαν όσοι αντάλλαξαν τη συναίνεσή τους με «χορηγίες». Την ίδια ώρα η προσπάθεια για τη συγκρότηση ψηφοδελτίου «από τα κάτω» για την Περιφέρεια της Ηπείρου προσέκρουσε στην εχθρότητα κομματικών μηχανισμών, αναμενόμενα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ αλλά απροσδόκητα της ΛΑΕ, που κατέγραψαν και εδώ τα ίδια με την υπόλοιπη Ελλάδα θλιβερά αποτελέσματα. Τέλος, και η οργανωτική δομή του κινήματος στα Γιάννενα εμφανίζει σοβαρά προβλήματα και επείγει η ανασυγκρότηση ενός μαζικού, ενωτικού αλλά και δημοκρατικού σχήματος συλλογικής ενεργοποίησης.

Είναι φανερό ότι η μετατόπιση του εκλογικού σώματος προς τα δεξιά λύνει τα χέρια στις ενδιαφερόμενες εταιρείες, την κοινοπραξία της ισπανικής πολυεθνικής Repsol και της ελληνικής Energean Oil&Gas στο οικόπεδο Ιωαννίνων και τα Ελληνικά Πετρέλαια, στα οποία συμμετέχουν το Ελληνικό Δημόσιο, αν και όχι για πολύ ακόμα, και ο Όμιλος Λάτση στο οικόπεδο Άρτας - Πρέβεζας. Το κίνημα κατά των εξορύξεων υδρογονανθράκων καλείται να συνεχίσει τον αγώνα του κάτω από σαφώς δυσκολότερες συνθήκες.

Γιάννης Παπαδημητρίου

Τα όρια αντοχής ενός συστήματος αμφιλεγόμενης ανεξαρτησίας

Για μια ακόμη φορά η άδεια του Δημήτρη Κουφοντίνα δοκιμάζει τις αντοχές του «κύρους» και της «ανεξαρτησίας» του δικαστικού συστήματος.

Μετά την –μοναδική στα ποινικά χρονικά– απόφαση του Αρείου Πάγου, που ασχολήθηκε αυτεπάγγελα με το ζήτημα των σωφρονιστικών αδειών, για να θέσει –για πρώτη φορά στο επίπεδο αυτό– τα πλαίσια της ερμηνείας και της εφαρμογής για την άσκηση ενός δικαιώματος που κατακτήθηκε μετά από χρόνια αγώνων και πόνου, μια νέα θύελλα ξέσπασε με πρωταγωνιστές για μια φορά ακόμη τους χορηγούς της εργαλειοκτικής χρήσης της υπόθεσης του Κουφοντίνα. Με στόχο αυτή τη φορά όχι μόνο το δικαίωμα, αλλά και τις ανώτατες δικαστικούς, που είχαν το θάρρος να προχωρήσουν στη διαδικασία μιας αναίρεσης και να προσυπογράψουν τις σημαντικές σκέψεις και κρίσεις που οδήγησαν σ' αυτήν: στην αναίρεση του σχετικού βουλεύματος των δικαστών του Βόλου που μετά από 17 χρόνια κράτησης και μετά από 15 μήνες συνεχόμενων αδειών ξαφνικά (και αντικειμενικά – είναι βέβαιο) αποφάνθηκαν ότι οι πολυισοβίτες δεν έχουν δικαίωμα σε άδεια, αλλά ανακάλυψαν επιπλέον κρυφές πτυχές της προσωπικότητας του κρατούμενου, υποκριτική στάση («κατ' επίφαση καλή συμπεριφορά»), σχέδια για εγκλήματα (που επί 17 χρόνια έκρυβε επιμελώς, περιμένοντας την έβδομη άδεια), αιματηρά κόκκινα νήματα, ιδεολογικές εμμονές αλλά και συνεργασία με τον Σκάι για να αναρτά κάθε πρωί τις προκλητικές φωτογραφίες του, που σκόπιμα έβγαζε, βολτάροντας επί τούτου στο κέντρο της Αθήνας.

Δεν έχει σημασία αν έξι άδειες δοθήκαν ως τότε κι αν επί δεκαετίες όλοι οι πολυ-

ισοβίτες έπαιρναν, και συνέχισαν να παίρνουν άδειες. Δεν έχει σημασία αν το προσωπικό των φυλακών έκφρασε με κάθε τρόπο την εκτίμησή του στο πρόσωπο του κρατούμενου, δεν έχει σημασία αν οι σωφρονιστικοί –για πρώτη φορά φαντάζομαι στα χρονικά– έβγαλαν ανακοίνωση υπέρ της άδειας, δεν έχει σημασία αν η υπόθεση προκάλεσε έντονη και εκτεταμένη πολιτική και νομική υπερασπιστική αρθρογραφία και αν ακόμη και δικαστικοί με ιδιαίτερο κύρος (όπως ο πρόεδρος της Ένωσης των Δικαστών και Εισαγγελέων) εκφραστήκαν με παρεμβάσεις τους υπέρ της άδειας.

Ο εργώδης νους των εμπλεκόμενων επιτόνησε επιτέλους τον τρόπο να ανατρέψει την ενοχλητική απόφαση και να επιβάλει την θέληση των πρωινών εκπομπών της τηλεόρασης στη Δικαιοσύνη.

Μια ξεχασμένη υπόθεση υποτιθέμενης στάσης κρατούμενων, που είχε ήδη λήξει ένα χρόνο νωρίτερα, χωρίς κανένα στοιχείο να έχει εισφερθεί για να ασκηθεί ποινική δίωξη, κινήθηκε ξαφνικά και ασθμαίνοντας, αμέσως μετά την αρεοπαγίτική απόφαση για να προλάβει τα γεγονότα.

Έτσι, και ενώ ο Βόλος καθυστερούσε, άθελα του, επί 15 μέρες να προχωρήσει στις διαδικασίες, στις 6/6 ξαφνικά, ένα έγγραφο στάλθηκε από την Εισαγγελία Πειραιά στις φυλακές, ενημερώνοντας συνοπτικά ότι ασκήθηκε ποινική δίωξη για το κακούργημα της στάσης κατά 19 πολιτικών κρατούμενων και του Δημήτρη Κουφοντίνα, στις 7/6 το έγγραφο έφθασε από τις φυλακές στην Εισαγγελία του Βόλου, στις 7/6, η Εισαγγελία διαπίστωσε ότι το έγγραφο ήταν ελλιπές και έστειλε ερώτημα στην Εισαγγελία του Πειραιά για διευκρινίσεις, στις 7/6 (με θαυμαστή ταχύτη-

τα), η Εισαγγελία του Πειραιά διευκρίνισε την δίωξη και αμέσως μετά να, η υπόθεση προχώρησε με ταχείς ρυθμούς, και η εισαγγελέας που τη χρεώθηκε αυθημερόν έφερε την πρόταση της: απόρριψη της άδειας λόγω άσκησης ποινικής δίωξης για κακούργημα.

Δεν έχει σημασία αν η «στάση κρατούμενων» είναι πλημμέλημα με τον καινούργιο ποινικό κώδικα και δεν επηρεάζει την άδεια.

Δεν έχει σημασία αν ο παλιός ποινικός κώδικας θα πάψει να ισχύει μετά την 30ή Ιουνίου.

Δεν έχει σημασία αν το Συμβούλιο οφείλει να περιοριστεί δεσμευτικά σε όσα του ορίζει η αρεοπαγίτική αναιρετική απόφαση.

Δεν έχει σημασία αν η υπόθεση αυτή αφορά μια δήλωση αλληλεγγύης σε κινητοποίηση κρατούμενων που γίνονταν σε άλλη φυλακή και η οποία αναρτήθηκε στο indymedia μετά τη λήξη της.

Αυτό που έχει σημασία είναι ότι τόσο άνθρωποι που η πολιτεία τους εμπιστεύτηκε το νόμο συντονιστήκαν και συνεργάστηκαν, με τόση ζέση και τόση ταχύτητα, για να ανατρέψουν μια αρεοπαγίτική απόφαση που ενοχλεί και να στερήσουν έναν κρατούμενο από ένα αναγνωρισμένο δικαίωμα.

Αυτό που έχει σημασία είναι ότι με την απόφαση που θα βγάλει τις επόμενες μέρες το Συμβούλιο των Δικαστών του Βόλου θα προσυπογράψει τα όρια της αντοχής άλλα και του κύρους και της αξιοπιστίας του συστήματος της δικαιοσύνης.

Αυτό που είναι το πιο σημαντικό και πιο μεγάλο είναι ένας άνθρωπος που τώρα αλυσοδέσμευτος, είναι ένας άνθρωπος που τονμποδίζουν να βαδίσει...

Γιάννα Κούρτοβικ

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Α Υ Τ Ο Τ Η Τ Α Σ

- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον καπιταλισμό, την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο, τη δικτατορία των αγορών και την εμπορευματοποίηση της ζωής μας, για μια κοινωνία ίσης ελευθερίας και ελεύθερης ισότητας, για την κοινωνική απελευθέρωση και τον κομμουνισμό.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό και το ρατσισμό, για την ενότητα των εργαζομένων πέρα από σύνορα και πατρίδες, ενάντια στον ιμπεριαλισμό και το μιλιταρισμό, στο πλευρό όλων των λαών και των κινημάτων που παλεύουν ενάντια στην κατοχή, για την εθνική αυτοδιάθεσή τους.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στις έμφυλες διακρίσεις, το σεξισμό, την ομοφοβία και την πατριαρχία, εμφορούμενες-οι από το φεμινιστικό «μια αναγκαία σύγκρουση για ένα κοινό μέλλον», για έναν κόσμο όπου ο προσωπικός αυτοκαθορισμός θα αποτελεί προϋπόθεση της συλλογικής ευτυχίας.
- Αγωνιζόμαστε ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και τη νεοφιλελεύθερη αρπακτικότητα, για την εφαρμογή ενός διεθνούς σχεδίου ολιγαρχικούς αφθονίας, ήπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και διεθνούς αλληλεγγύης.
- Αγωνιζόμαστε για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων όσο και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών αγώνων και κινημάτων.
- Αγωνιζόμαστε για την ανασύνθεση και την αντεπίθεση του κοινωνικού κινήματος, τη δημιουργία συγκρουσιακών ανατρεπτικών υποκειμένων, για μια Αριστερά αντικαπιταλιστική, διεθνιστική και ελευθεριακή.

Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά: Ένα σημαντικό βήμα μπροστά

Η συνθηκολόγηση του ΣΥΡΙΖΑ τον Ιούλιο του 2015 και η ξέφρενη πορεία μετάλλαξής του σε αμιγώς συστημική δύναμη που ακολούθησε έκτοτε, αποτελεί μια τραυματική «στιγμή» για το σύνολο της Αριστεράς στην Ελλάδα (και όχι μόνο). Έκτοτε, οι αντιδράσεις του κόσμου της Αριστεράς σ' αυτό το «τραύμα» ποικίλλουν. Επικρατέστερη όλων, η πλήρης ενσωμάτωση της ήττας, που οδήγησε είτε στην αποστράτευση και την ιδιώτευση είτε στην επιβίωση στο τρένο της μνημονιακής κυβερνητικής διαχείρισης, και η συνεπαγόμενη μετατόπιση από την Αριστερά προς το Κέντρο.

Από εκεί και πέρα, όμως, οι αντιδράσεις που καθόρισαν την εναπομείνουσα Αριστερά ήταν δύο: Από τη μια, η επιβεβαίωση των προβλέψεων της παραδοσιακής αντικαπιταλιστικής/κομμουνιστικής Αριστεράς σχετικά με την προδιαγεγραμμένη μοίρα της ρεφορμιστικής στρατηγικής· και από την άλλη, για τον κύριο όγκο των δυνάμεων που αποχώρησαν από τον ΣΥΡΙΖΑ, η άρνηση του στρατηγικού χαρακτήρα της ήττας. Κοινή απόληξη, δε, και των δύο λογικών αποτέλεσε η επιμονή στην πεπατημένη και τον συνήθη τρόπο πολιτικής της κάθε πλευράς.

Αντιθέτως, οι δυνάμεις που συγκρότησαν τη Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά συναντήθηκαν ακριβώς πάνω στην αναγνώριση του στρατηγικού βάθους της ήττας του 2015, θεωρώντας πως αυτή η ήττα περιλαμβάνει ακόμα και τις δυνάμεις της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς που δεν συμμετείχαν ποτέ στον ΣΥΡΙΖΑ, καθώς δεν κατάφεραν να παίξουν ουσιαστικό ρόλο μετά τη συνθηκολόγηση του Ιουλίου του 2015 (γεγονός που δυστυχώς καταγράφηκε τόσο στις εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015 όσο και στις πρόσφατες ευρωεκλογές). Την ίδια στιγμή όμως, η αναγνώριση αυτή συνδυάζεται με την κάθετη εναντίωση στη μετατροπή της ριζοσπαστικής Αριστεράς σε συστημική Κεντροαριστερά, καθώς και με τη διάθεσή μας για συνέχιση του αγώνα και αναζήτηση ενός νέου σχεδίου ανατροπής, ικανού να καταστήσει ξανά την Αριστερά πολιτικό πρωταγωνιστή στο μέλλον.

Η Συνάντηση δεν συγκροτήθηκε στη βάση ενός «υψηλού» βαθμού προγραμματικής ή ιδεολογικοπολιτικής συμφωνίας. Αντίθετα, το βασικό πεδίο συγκρότησής της —εκτός φυσικά από τη διαπίστωση του στρατηγικού ελλείμματος της σημερινής Αριστεράς— αποτελούν ορισμένα στοιχεία κουλτούρας απαραίτητα κατά τη γνώμη μας για μια σύγχρονη Αριστερά, μη επιρρεπή σε διάφορα λάθη του παρελθόντος της. Πρώτο

στοιχείο, το να μη φερόμαστε σαν να είμαστε οι μοναδικοί κάτοχοι της αλήθειας, ακόμα και αν διακηρύττουμε το αντίθετο. Δεύτερον, η προσπάθεια διατήρησης συντροφικών σχέσεων με άλλες οργανώσεις της Αριστεράς μακριά από υπερεπένδυση στην ενδοαριστερή κριτική, πόσο μάλλον την ενδοαριστερή βία. Δεύτερον, η υπερίσχυση του κριτηρίου των πράξεων έναντι των διακηρύξεων και, κατά συνέπεια, η όσο το δυνατόν πιο πιστή εφαρμογή των αξιών μας στις έξωθεν πρακτικές μας και την εσωτερική μας ζωή. Και το τρίτο στοιχείο, που συνάγεται από τα προηγούμενα, η διατήρηση μιας δημοκρατικής κουλτούρας στον τρόπο λήψης αποφάσεων, που θα επιδιώκει τη σύνθεση και θα αποφεύγει τις οριακές πλειοψηφίες και τις εμμονικές αντιπαράθεσεις γραμμών, που συχνά τις συνοδεύουν.

Ακόμα, καταλυτικό ρόλο στη δημιουργία της Συνάντησης έπαιξε η συνύπαρξη των δυνάμεων που τη συναποτελούν σε σημαντικά κινηματικά γεγονότα, όπως η κατάληψη προσφυγικής στέγης City Plaza, η διοργάνωση των Αντιρατσιστικών Φεστιβάλ, ο αντιφασιστικός συντονισμός Αθήνας — Πειραιά κ.ά. Μια συνύπαρξη απαραίτητη για τη συσσώρευση κοινών βιωμάτων μεταξύ αγωνιστριών και αγωνιστών και την οικοδόμηση σχέσεων συντροφικότητας και εμπιστοσύνης.

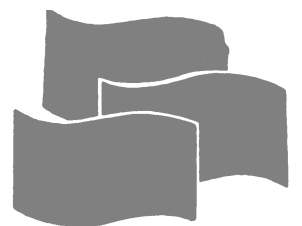
Όλα τα παραπάνω, όμως, εκτός από στοιχεία σύγκλισης, αποτελούν εκ των πραγμάτων και σημεία οριοθέτησης. Η τελευταία αποτελεί ίσως ένα από τα πιο αδύναμα σημεία της Αριστεράς, η οποία καλείται να βρει τη σωστή ισορροπία μεταξύ των δύο «άκρων»: του σχεταρισμού από τη

μια και του άνευ αρχών λαϊκομετωπισμού από την άλλη. Τέλος, η αγωνία να μην εκπέσει η Συνάντηση σε έναν αριστερό «μαζικό χώρο» στο εσωτερικό του οποίου θα δρουν πολύ διακριτές και συγκροτημένες ομάδες και οργανώσεις, καθόρισε επίσης την ιδρυτική οριοθέτησή της.

Ωστόσο, η πρόκληση για τη Συνάντηση για μια Αντικαπιταλιστική Διεθνιστική Αριστερά είναι το να διατηρήσει τον αυθεντικά ανασυνθετικό χαρακτήρα της χωρίς να καμώνεται ότι αποτελεί το κατεξοχήν επαναστατικό υποκείμενο της εποχής. Παρά την προαναφερθείσα οριοθέτησή της, η Συνάντηση δεν επιδίωξε να καθιερωθεί ως ένας τρίτος πόλος της εξωκοινοβουλευτικής Αριστεράς, ανταγωνιστικός ως προς αυτούς της ΑΝΤΑΡΣΥΑ και της ΛΑΕ. Στόχος μας είναι να αποτελέσουμε μια —έστω και προωθημένη— πρόταση συνύπαρξης, συντονισμένης δράσης και πολιτικοστρατηγικού διαλόγου μεταξύ ρευμάτων και δυνάμεων που δεν έχουν μόνο συγγένειες, αλλά και διακριτές ιστορικές διαδρομές και πολιτικά φορτία. Μια πρόταση που συνιστά όχι το τέλος, αλλά το πρώτο βήμα μπροστά στο ανασυνθετικό μονοπάτι που καλείται να βαδίσει η αντικαπιταλιστική και ριζοσπαστική Αριστερά στη χώρα μας, και μάλιστα με μεγαλύτερη τόλμη —αλλά και ψυχραιμία— από δω κι εμπρός, όπως επιτάσσει το πολιτικό σκηνικό που πλέον διαμορφώνεται, μετά τα αρνητικά γι' αυτήν αποτελέσματα των πρόσφατων ευρωεκλογών.

Δημήτρης Παπαζαχαρίας

ΚΙ ΩΜΩΣ ΚΙΝΕΙΤΑΙ...

Πόλεις τρόπαια – Πόλεις επιχειρήσεις

In difficillimis Reipublicae temporibus, urbem non deserui...
Στους χαλεπούς καιρούς ποτέ δεν εγκατέλειψα την πόλη...
Καρδινάλιος του Ρέτζ

Ε πρόσφατη τηλεμαχία στέλεχος της Νέας Δημοκρατίας ερωτηθέν ποιες είναι αυτές οι επενδύσεις στις οποίες συνεχώς αναφέρονται ως κόμμα, με αγανάκτηση μίλησε για το Ελληνικό που ακόμα ως επένδυση, κατά τη γνώμη του, δεν έχει προχωρήσει (παρόλο που έχει δυστυχώς) και που επιτέλους ήρθε η ώρα να γίνει πράξη με την κυβέρνηση της ΝΔ... Όλη η πορεία της ιστορίας της επένδυσης του Ελληνικού είναι ενδεικτική της αντίληψης που επικρατεί στους επιχειρηματικούς και στους φιλοεπιχειρηματικούς πολιτικούς κύκλους σχετικά με τις πόλεις, τους

πόλεις, με λίγα λόγια όποιος ασκεί διοίκηση τοπικά, δηλαδή ο δήμαρχος. Έχοντας έναν αχυράνθρωπο ως δήμαρχο, υπάκουο στον επενδυτή μπορείς στο πρώτο επίπεδο, το πιο κοντινό στους πολίτες και το πιο άμεσο στα σημεία ενδιαφέροντος να κάνεις κουμάντο στην πόλη αλλά και στους κατοίκους. Ο πρώτος Δήμαρχος που έπρεπε να «φαγωθεί» στην μακριά αυτή αλυσίδα που έρχεται από το παρελθόν ήταν ο πρώην δήμαρχος Ελληνικού που αντιδρούσε στην επένδυση.

Τα ίδια σχέδια δρομολογήθηκαν στη Χαλκιδική, τα ίδια στο Ελληνικό, τα ίδια στον Πειραιά, στον Βόλο, στη Νέα Φιλαδέλφεια. Η

μικροσυμφερόντων πίσω από τον επιχειρηματία άρα και το δήμαρχο. Συνήθως δουλίτσες ή υπόσχεση για δουλίτσες, διασυνδέσεις με ντόπιους καταστηματαρχές, στρατοί οπαδών με μικροχαρτζιλίκια και μια νεφελώδης υπόσχεση για ένα λαμπρό μέλλον για την πόλη που δεν προκύπτει βεβαίως από πουθενά. Εννοείται ότι όποιος/α ή όποιοι/ες βρέθηκαν απέναντι σ' αυτά, κατασκευοφαντήθηκαν, απειλήθηκαν, σε πολλές περιπτώσεις ξυλοκοπήθηκαν, σύρθηκαν σε δικαστήρια...

Στις πρόσφατες δημοτικές εκλογές επιβεβαιώθηκαν και κατάφεραν προς το παρόν τα σχέδια των επιχειρηματιών, κυρίως του ποδοσφαίρου, να πάρουν τον έλεγχο των πόλεων. Η πόλη γίνεται τρόπαιο και την κρατάνε όπως το κύπελο σ' έναν αγώνα, όπως «θαυμάσαμε» πρόσφατα μετά τα αποτελέσματα των εκλογών. Εννοείται ότι η πολιτική όλων των κυβερνήσεων μέχρι σήμερα υπήρξε βοηθητική σ' αυτά τα σχέδια. Θα μπορούσε κανείς να αναρωτηθεί γιατί, αλλά η απάντηση είναι ολοφάνερη σε βαθμό που το ερώτημα γίνεται ανύπαρκτο. Γιατί οι επιχειρηματίες στηρίζουν και τις κυβερνήσεις. Κι αν δεν έχεις τους μεν που βάζουν εναντίον σου με κάθε τρόπο, πρέπει να προσεγγίσεις τους δε για να υπάρχει ισορροπία στα στρατόπεδα της πολιτικής αυτού του τύπου. Αν δεν είναι ο Μαρινάκης, θα είναι ο Μελισσανίδης, αν δεν είναι η El Dorado Gold, θα είναι η Lamda Development. Παράπλευρες απώλειες σ' αυτούς τους «πολέμους», οι πόλεις μαζί με τους κατοίκους τους.

Το αποτέλεσμα είναι ότι δικαιώματα αλλά και έμμεσα «εισοδήματα» για τους κατοίκους, τόσο σημαντικά σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς, όπως είναι οι ελεύθεροι χώροι, οι χώροι πρασίνου, η φιλική πόλη, να χάνονται οριστικά για τους κατοίκους. Γιατί τα σχέδια του ποδοσφαίρου και όλα εκείνα τα επενδυτικά σχέδια που απομυζούν το δημόσιο και τα κοινά αγαθά (ιδίως όλες αυτές οι επενδύσεις στηρίζονται σε δημόσια γη, δημόσια έργα και δημόσιο χρήμα) κερδίζουν από την εξαφάνιση ακριβώς αυτών των αγαθών και την εμφάνιση στη θέση τους των «αγαθών» που προσφέρουν τεράστια κέρδη στους επιχειρηματίες, όπως τα συνοδά έργα γηπέδων, οι εμπορικές χρήσεις, τα καζίνο. Στις πόλεις-τρόπαια, πόλεις για λίγους, στο τέλος της μέρας η δημοκρατία και η ελευθερία πάνε περίπατο. Μόνη απάντηση, τα κινήματα πόλης που θα παλέψουμε να ξαναυπάρξουν.

κατοίκους, την ποιότητα ζωής, την ίδια τη ζωή τελικά. Όπου επένδυση Ελληνικού σημαίνει δημιουργία μιας ιδιωτικής πόλης – στο ωραιότερο παράκτιο σημείο της Ευρώπης – με ουρανοξύστες και καζίνο για να κάνουν παιχνίδι οι πλούσιοι ιδιοκτήτες της εκεί που θα μπορούσε να είναι μια πηγή ζωής για όλη την Αττική. Φυσικά δεν αποτελεί έκπληξη το ότι για το Ελληνικό και τον Πειραιά έχουν ξεσπαθώσει τελευταία πάρα πολλοί πατριώτες και βάζουν κατά των αρχαιολόγων που τολμάνε να χαρακτηρίζουν χώρους εκεί που υπάρχουν επενδυτικά σχέδια. Διότι άλλο να μιλάς για τον Βουκεφάλα που μας ανήκει (τσάμπα είναι) κι άλλο να τολμάνε να σου θίγουν τα συμφέροντα με τα παλιοερείπια μιας κάποιας αδιάφορης αρχαιολογικής ιστορικής αξίας.

Βασικός πολιορκητικός κριός σε αυτά τα σχέδια ήταν και παραμένουν οι «άρχοντες» της

σκέψη είναι απλή. Ελέγχω το δήμαρχο, ελέγχω το σήμερα και το αύριο της πόλης, χειραγωγώ τους πολίτες. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις έγινε φανερός ο τρόπος χειραγωγής των πολιτών. Πρώτα μέσα από τα πολλά ΜΜΕ που ελέγχουν όλοι αυτοί οι επιχειρηματίες-επιδοξοί ιδιοκτήτες πόλεων. Από το δήμο Αριστοτέλη στη Χαλκιδική μέχρι τον Βόλο, τον Πειραιά, τη Ν. Φιλαδέλφεια, το Ελληνικό, η προπαγάνδα έπαιξε καθοριστικό ρόλο. Απ' τη μια οι επενδύσεις που θα φέρουν ανάπτυξη στις πόλεις και θα τρώνε όλοι με χρυσά κουτάλια, κι απ' την άλλη, οι οπισθοδρομικοί βάρβαροι ηλίθιοι που δεν θέλουν το καλό της πόλης. Είτε επρόκειτο για μεταλλεία χρυσού είτε για φιλέτα γης είτε για γήπεδα η προπαγάνδα ήταν φασόν. Ταυτόχρονα η χειραγωγή είχε κι άλλους βραχίονες. Πακτωλό χρημάτων, μαφιόζικες πρακτικές, εκμαυλισμό δημόσιων λειτουργών και πλήθη

Κυριακή Κλοκίτη

Τρία χρόνια exit, ακόμα in. Ποιος ηγείται;

Έχοντας στο μυαλό του την Αγγλία του 19ου αιώνα, ο Μαρξ ξεκινούσε το *Κεφάλαιο* γράφοντας πως ο πλούτος στις κοινωνίες όπου κυριαρχεί ο καπιταλισμός εμφανίζεται σαν τεράστιος σωρός από εμπορεύματα. Σε πολιτικό επίπεδο, η Βρετανία φαίνεται να επικυρώνει σήμερα έναν άλλο «κανόνα»: στις ηγετικές καπιταλιστικές οικονομίες της Δύσης μετά την κρίση του 2008, η πολιτική και κοινωνική σύγκρουση εμφανίζεται σαν αγώνας για την εθνική οικονομική κυριαρχία: μάχη ανάμεσα σε «κυριαρχικούς/λαϊκιστές» και φιλελεύθερους «κοσμοπολίτες», με την Αριστερά σε τριτεύοντα ρόλο. Ο χάρτης των Ευρωεκλογών το αποτυπώνει ευκρινώς.

Βλέποντας ποιες χώρες, και με πόσο διαφορετικές πολιτικές παραδόσεις, διαμορφώνουν τον «κανόνα» αυτόν διεθνώς (οι ΗΠΑ του Τραμπ, η Βρετανία των Φάρατζ και Τζόνσον, η Γαλλία της Λεπέν, η Ιταλία του Σαλβίνι), φαίνεται πως η πολιτική νομιμοποίηση που απαιτεί στο εξής η διεκδίκηση ηγετικών ρόλων στον παγκόσμιο καπιταλισμό θα περνά υποχρεωτικά από αλλαγές στις σχέσεις παραδοσιακής Δεξιάς - Ακροδεξιάς. Κάπως έτσι:

- Ο Νάιτζελ Φάρατζ πετυχαίνει σήμερα αυτό που δεν θα διανοούνταν ωρύτερα ο δισεκατομμυριούχος Τζέιμς Γκόλντσμινθ, ιδρυτής του Κόμματος του Δημοψηφίσματος (1994-1997). Μολονότι φαιδρή προσωπικότητα, ο Φάρατζ κατέχει πια το ρεκόρ δύο συνεχόμενων νικών σε Ευρωεκλογές ως επικεφαλής δύο διαφορετικών κομμάτων: του UKIP το 2014 και του Κόμματος Brexit φέτος. Το κόμμα δημιουργήθηκε τον Ιανουάριο του 2019, κέρδισε εντούτοις 31,6% και 29 έδρες και σήμερα είναι η ισχυρότερη εθνική πολιτική δύναμη στην Ευρωβουλή (δεν μπαίνει στην ομάδα Ταυτότητα-Δημοκρατία των Σαλβίνι-Λεπέν).
- Με όρους εσωτερικών συσχετισμών στην παραδοσιακή Δεξιά, ο «κανόνας» του εθνικο-κυριαρχισμού εξηγεί επίσης γιατί μετά τη συντριβή της Τερέζα Μέι (9,1% και 5η θέση) επικρατέστερος από τους δέκα υποψηφίους για τη διαδοχή της είναι ο Μπόρις Τζόνσον: μια «εκλεπτυσμένη» εκδοχή Τραμπ (πολιτικά και... φυσιολογικά), που έχει τη στήριξη του Λευκού Οίκου.
- Η ριζοσπαστικοποίηση της Δεξιάς τραβά δεξιότερα το πολιτικό σκηνικό συνολικά: η αδυναμία των Βρετανών Εργατικών να υπερβούν την αμφιθυμία απέναντι στο δημοψήφισμα φέρνει ως βασικό αντίπαλο των δεξιών και των ακροδεξιών το κόμμα των Φιλελεύθερων (20,3%, δεύτερη θέση, 16 έδρες), αφήνοντας τους Εργατικούς τρίτους (14,1%, πτώση 11,3% σε σχέση με το 2014), και 10 έδρες έναντι 20). Αυτό το κοινό επιδιώκει να φέρει πίσω ο Κόρμπιν, ζητώντας στις 19 Ιουνίου νέο δημοψήφισμα.

Πώς στήθηκε, όμως, το σκηνικό αυτό;

Η συμμετοχή της Βρετανίας στις Ευρωεκλογές οριστικοποιήθηκε μόλις στο πρώτο δεκαήμερο του Μαΐου, με δεδομένη την αδυναμία της κυβέρνησης να κυρώσει συμφωνία αποχώρησης. Η παραιτούμενη πολιτική κρίση, που τρία χρόνια μετά την ψήφο υπέρ της εξόδου κρατά τη Βρετανία μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε συνδυασμό με τη σκληρύνηση της στάσης της ΕΕ («διαπραγμάτευση τέλος, έτοιμοι για αποχώρηση χωρίς συμφωνία»), λειτούργησαν συνδυαστικά υπέρ του Φάρατζ και της γραμμής «έξω χωρίς συμφωνία». Επιπλέον, η κατάσταση της βρετανικής οικονομίας μετά το 2016 δεν υπήρξε αυτή που διεκτραγωδούσαν οι οπαδοί της παραμονής — με μόνη αίρεση ότι η χώρα δεν έχει δοκιμάσει τις συνέπειες μιας οριστικής εξόδου.

Την ίδια στιγμή, η φιλοευρωπαϊκή πτέρυγα των Εργατικών και τα κόμματα που τάσσονται καθολικά υπέρ της παραμονής (Φιλελεύθεροι Δημοκράτες, Πράσινοι και η νεότευκτη πλατφόρμα «Αλλάζουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση» [Change-EU]) απέτυχαν να κάνουν τις Ευρωεκλογές πρόβα για ένα δεύτερο δημοψήφισμα που θα ανέτρεπε το πρώτο.

Στους Εργατικούς, το εσωτερικό σχίσμα βάθυνε: ο επικεφαλής της κοινοβουλευτικής ομάδας και υποψήφιος του κόμματος στη Σκωτία και τη Νοτιοδυτική Αγγλία ζήτησαν προεκλογικά δεύτερο δημοψήφισμα, ο αρχηγός της ομάδας τους στην Ευρωβουλή έκανε έκκληση υπέρ της παραμονής, η δε εκλογική διακήρυξη του κόμματος βγήκε μόλις στις 30 Απριλίου — προτείνοντας μια συμφωνία

αποχώρησης με καλύτερους όρους, νέες εκλογές αν αυτή δεν επιτευχθεί, και δεύτερο δημοψήφισμα μόνο ως ύστατη λύση. Στο αμιγώς φιλοευρωπαϊκό φάσμα, η πρόταση του αρχηγού των Φιλελεύθερων, Βινς Κέιμπλ, τα κόμματα με καθαρή γραμμή υπέρ της παραμονής να κατέβουν μαζί, απορρίφθηκε από τους Πράσινους και το Change.

Στο κλίμα αυτό, η συμμετοχή των Βρετανών αυξήθηκε στο 37%, έναντι του 34.7% του 2014 και του 35.6% του 2009. Το Κόμμα του Brexit κέρδισε αναμενόμενα στα προπύργια του Brexit, ενώ οι Φιλελεύθεροι ήταν ισχυροί στο Λονδίνο και το SNP στη Σκωτία (προπύργια του Remain).

Επόμενη μέρα

Σε ένα απόσπασμα τηλεοπτικής εκπομπής στο BBC που κατέκλυσε το Διαδίκτυο, αρθρογράφος του *Guardian* εξηγούσε σε λιγότερο από δύο λεπτά το «πολιτικό τσίρκο γύρω από τη διαδικασία της εξόδου»: καμιά από τις δύο πλευρές, υπέρ και κατά της παραμονής, δεν ήξερε στην πραγματικότητα τις συνέπειες της εξόδου — στην περίπτωση δε των Εργατικών, που έχουν διαιρεθεί ακόμα και στο επίπεδο του πολιτικού γραφείου του Κόρμπιν, η ελπίδα ήταν να αναλάβουν τα ηνία της χώρας εν μέσω στάχτης. Προς επίρρωση των ισχυρισμών του, ο Μπόρις Τζόνσον, αδιάλλακτος υπέρ της «σκληρής», χωρίς συμφωνία, εξόδου ως τις 31 Οκτωβρίου, κατέβαζε τους τόνους, δηλώνοντας πως δεν επιδιώκει ένα σκληρό Brexit, αλλά θέλει η χώρα να προετοιμαστεί γι' αυτό.

Εμπιστευτικό κυβερνητικό έγγραφο που διέρρευσε στους *Financial Times* ανέφερε ότι χρειαζόνταν έξι έως οκτώ μήνες συνεργασίας με τις φαρμακοβιομηχανίες για να εξασφαλιστεί το απόθεμα φαρμάκων ως τις 31 Οκτωβρίου και «τουλάχιστον τέσσερις με πέντε μήνες» για να προετοιμαστούν επιχειρήσεις και τελωνεία για τους ελέγχους που ενδέχεται να υπάρξουν στο εξής.

Η εθνικο-κυριαρχική πλευρά του αστισμού δεν ήταν «έτοιμη», πέτυχε, ωστόσο, έναν πολιτικό συσχετισμό. Στον αντίποδα, η στάση των Εργατικών «και με τον αστυφύλαξ και με τον χωροφύλαξ» δεν παύει να δείχνει τα όρια του συνδυασμού ετερόκλητων στρατηγικών. Έδειξε, όμως, και πόσο δεξιά οδηγεί το «exit να 'ναι κι ό,τι να 'ναι» — το να τοποθετείς την αντίθεση στη λιτότητα ή την υπεράσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων για όλους κάτω από τη σημαία της «λαϊκής κυριαρχίας».

Δημοσθένης Παπαδότος-Αναγνωστόπουλος

Ως λαί πώς στη φέρνει έτσι

Βενεζουέλα: :

Μια κυβέρνηση σε κρίση αντιμέτωπη με μια ιμπεριαλιστική επίθεση

Όπως είναι γνωστό, η απόπειρα πραξικοπήματος του προέδρου της Βουλής Γουαϊδό εναντίον της κυβέρνησης Μαδούρο απέτυχε καθώς δεν κατόρθωσε να βρει τη στήριξη που ανέμενε ούτε στις τάξεις του λαού ούτε στις τάξεις του στρατού. Προς το παρόν, επίσης, η στρατιωτική επέμβαση από πλευράς ΗΠΑ παραμένει στο επίπεδο της απειλής. Η πολιτική κρίση όμως δεν έχει τελειώσει αφού οι αιτίες που οδήγησαν σ' αυτή παραμένουν.

Κρίνοντας εκ των υστέρων μπορούμε να δούμε ότι η γραμμική της αντιπολίτευσης ήταν εσφαλμένη, καθώς φλέρταρε με τον εμφύλιο πόλεμο και τη στρατιωτική επέμβαση από το εξωτερικό, γεγονός που δεν προμήνυε τη μετάβαση σε ένα πιο δημοκρατικό καθεστώς. Η κυβέρνηση Μαδούρο, από την άλλη πλευρά, φάνηκε πως και ερείσματα ισχυρά διαθέτει και δεν κράτησε, πιθανόν προς μεγάλη απογοήτευση της αντιπολίτευσης, μια ακραία κατασταλτική στάση που θα έδινε την εντύπωση μιας στυγνής δικτατορίας που κυβερνά σφάζοντας το λαό της.

Δεν πρέπει, όμως, να ξεχνά-

με ότι οι κινητοποιήσεις εναντίον της κυβέρνησης και μαζικές ήταν και κάθε άλλο παρά άνευ λόγου και αιτίας. Η οικονομική κατάσταση στη Βενεζουέλα πηγαινει από το κακό στο χειρότερο, όπως φαίνεται και από τις χιλιάδες των μεταναστών, και στην πολιτική διαχείριση της κατάστασης υπάρχουν έντονα σημάδια αυταρχισμού και καθεστωτισμού. Προφανώς, σε ένα βαθμό, η ανοιχτή εχθρότητα των ΗΠΑ και των προθύμων συμμάχων τους στην αμερικάνικη, και όχι μόνο, ήπειρο εναντίον της Βενεζουέλας και οι συνακόλουθες οικονομικές κυρώσεις σχετίζονται άμεσα με την όλη κατάσταση. Όμως δεν τη δημιουργούν.

Η δομή της βενεζουελάνικης οικονομίας παρέμεινε εξαρτημένη από τις εξαγωγές πετρελαίου και τις διακυμάνσεις της τιμής του στην διεθνή αγορά. Θα λέγαμε μάλιστα ότι στο σημείο αυτό υπήρξε οπισθοχώρηση η προσπάθεια να απαλυνθούν οι συνέπειες του νεοφιλελευθερισμού για τις φτωχότερες ομάδες του πληθυσμού που διευρύνθηκαν ραγδαία σε όλη τη δεκαετία του '90 έφερε μεγαλύτερη εξάρτηση από ένα εξορμητικό - εξαγωγικό μοντέλο οικονομίας σε βάρος της ανάπτυξης μιας εσωτερικής αγοράς. Θα έπρεπε μάλιστα να επισημάνουμε πως αυτό υπήρξε χαρακτηριστικό όλων των προοδευτικών κυβερνήσεων της Λατινικής Αμερικής των αρχών του 21ου αιώνα.

Τίποτα δεν δείχνει, ειδικά τώρα που οι άμεσες οικονομικές ανάγκες είναι αυξημένες, ότι αυτό το μοντέλο θα εγκαταλειφθεί. Μάλλον επεκτείνεται και στον χρυσό του Ορινόκο παραβιάζοντας τα συνταγματικά αναγνωρισμένα από την μπολιβαριανή επανάσταση δικαιώματα των υποσπύριξη της Ρωσίας και της Κίνας στην κυβέρνηση Μαδούρο δεν είναι αδιάφορη για τον ορυκτό πλούτο της Βενεζουέλας, όσο κι αν στην στάση τους

βαραίνουν και άλλοι παράγοντες.

Αρχικά η πολιτική αυτή, η διαχείριση των πόρων του κράτους για την κοινωνική ένταξη, είχε θεαματικά αποτελέσματα σε μια σειρά τομείς, π.χ. υγεία, αλφαριθμητισμός, το μπολιβαριανό Σύνταγμα κ.λπ. Άμεσος στόχος της επανάστασης και της στήριξης στον Τσάβες ήταν η ένταξη των αποκλεισμένων οικονομικά και πολιτικά μαζών. Μια Μεγάλη Πατρίδα που να τους χωράει όλους και όλες. Η φτώχεια όμως δεν εξαλείφθηκε, αλλά αυξήθηκε η εξάρτηση των φτωχών από τα προγράμματα κατά της φτώχειας και φυσικά από όσους τα χειρίζονται. Η πολιτική χρήση των προγραμμάτων στη βάση της πολιτικής προτίμησης ακόμα και σε σχέση με τις άλλες, μη κυβερνητικά ελεγχόμενες κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις της Αριστεράς, η ανάπτυξη πελατειακών σχέσεων και η κρατική διαφθορά διαστρέφουν το βαθύ δημοκρατικό νόημα της μπολιβαριανής επανάστασης.

Η διαδικασία υπήρξε εξαρχηής κρατικοκεντρική. Πολύ νωρίς αναπτύχθηκε ο γραφειοκρατισμός και η διαφθορά. Οι λαϊκές οργανώσεις προσδέθηκαν στο κράτος, μέσα και γύρω από το οποίο αναπτύχθηκε μια γραφειοκρατία που ήθελε να παίξει το ρόλο της εθνικής αστικής τάξης εναντίον της παραδοσιακής - αλλά με τα προνόμιά της. Απέτυχε έτσι να προχωρήσει στο διπλό καθήκον, αφενός να προωθήσει τον οικονομικό εκσυγχρονισμό και αφετέρου τον εκδημοκρατισμό.

Η διακηρυγμένη «στροφή στον σοσιαλισμό» αντί να σημαί-

νει μεγαλύτερη αυτονομία των κινημάτων και ισότητα των ατόμων σήμαινε περισσότερο συγκεντρωτισμό. Υπήρξε μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις ιεραρχικά δομημένες οργανώσεις, π.χ. στο στρατό απ' ό,τι στις εκ των πραγμάτων ρευστές λαϊκές κινητοποιήσεις. Η δημοκρατία όμως δεν είναι ένα δευτερεύον ζήτημα. Μόνο εντός ενός ουσιαστικά δημοκρατικού καθεστώτος αναπτύσσονται πρωτοβουλίες, ελέγχεται η κρατική εξουσία και τα άτομα αποκτούν συνείδηση και πολιτική πείρα. Ο ρόλος της κυβέρνησης θα ήταν να διευκολύνει μια τέτοια διαδικασία, αλλά φαίνεται είναι στη φύση των κυβερνήσεων να αντιμετωπίζουν τέτοιες διαδικασίες ως εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν.

Το αποτέλεσμα λοιπόν ήταν, πλάι στην παραδοσιακή ολιγαρχική αστική τάξη, που στην εποχή μας είναι και έντονα παγκοσμιοποιημένη, να αναπτύσσεται μια κρατικοκεντρική εθνική - δημοκρατική και λαϊκιστική - αστική τάξη που αναφέρεται στο λαό. Όμως, ο σοσιαλισμός είναι η κατάργηση των κοινωνικών τάξεων και όχι η διαρκής ταξική πάλη είναι η πάλη των φτωχών για την κατάργηση της φτώχειας όχι η κυριαρχία μιας πολιτικής παράταξης που εκφράζει τους φτωχούς και τους αναπαράγει ώστε να τους εκφράζει στο διηνεκές. Σοσιαλισμός δεν είναι η διαρκής και μάταιη πορεία να αγγίζουμε έναν ορίζοντα που διαρκώς απομακρύνεται αλλά η «έφοδος στον ουρανό».

Θανάσης Παπαζαφείρης

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση του Δικτύου για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνος:
Θεοδωρής Φέστας

Βόλος: Ιωλκού 33,
τηλ.: 2421030335
Θεσσαλονίκη:
Ερμού 23 & Ελ. Βενιζέλου,
τηλ./φαξ: 2310-265 346
Αθήνα:
Τσαμαδού 13,
τηλ.: 210-38 13 928
φαξ: 210-38 40 390
e-mail: diktio@diktio.org,
http://diktio.org

